

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

***Od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine
„LUKA KOTOR”A.D. KOTOR***

SADRŽAJ

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	3
2. ISTINIT PRIKAZ RAZVOJA, ANALIZE FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA PRAVNOG LICA I INFORMACIJE O ČLANOVIMA UPRAVNIH I NADZORNIH TIJELA.....	12
2.1. Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja.....	12
2.2. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela	33
3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	34
3.1. Objelodanjivanje informacija o zaštiti životne sredine.....	35
3.2. Društveno korporativna odgovornost.....	41
4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	43
4.1. Plan bezbjednosti.....	48
4.2. Inf. o postupcima i primjeni plana zaštite i spašavanja od požara.....	49
5. ANALIZA BONITETA.....	50
6. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTARŽIVANJA I RAZVOJA.....	55
6.1. Istraživanje i razvoj	55
6.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih.....	56
7. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA.....	59
8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA.....	59
9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM.....	60
10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	63
11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA.....	70

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE**- Osnovne informacije o pravnom licu**

Naziv pravnog lica: „Luka Kotor“ A.D. Kotor

PIB: 02044188

PDV: 92/31-00023-8

Adresa: Park Slobode broj 1, 85 330 Kotor

Šifra djelatnosti: 5222

Naziv djelatnosti: Uslužne djelatnosti u vodenom saobraćaju

„Luka Kotor“ A.D. Kotor je privredno društvo registrovano za vršenje usluga u međunarodnom pomorskom saobraćaju. Svoje registrovane djelatnosti od osnivanja vrši na adresi poslovnog sjedišta u Kotoru, Park Slobode br.1.

Postojeće privredno društvo pravni je sljedbenik RO „Luka Kotor“, koja je osnovana Odlukom Skupštine opštine Kotor od 12. jula 1988. godine. Nastale izmjene u zakonodavstvu uslovile su i promjenu naziva preduzeća u Društveno preduzeće, koje je odlukom Skupštine opštine Kotor, od 27. januara 1992. godine, organizovano kao Javno preduzeće „Luka“ Kotor.

Kao rezultat primjene Zakona o privrednim društvima, organizovano je postojeće Akcionarsko društvo za usluge u međunarodnom pomorskom saobraćaju „Luka Kotor“ A.D. Kotor, registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, dana 13.09.2002. godine, pod registracionim brojem 4-0006142/001. Najznačajniji period i datumi u istoriji Luke Kotor su:¹

Tabela 1. Istorijski prikaz poslovanja AD „Luka Kotor“

Druga polovina 12. Vijeka	Kotor se spominje kao LUKA KOTOR u istorijskim dokumentima.
Sredina 19. Vijeka	Funkcioniše redovan putnički saobraćaj parobrodima izmedju Kotora i drugih LUKA KOTOR na Jadranu.
Kraj 19. Vijeka	Funkcioniše redovan lokalni pomorski saobraćaj u Boki izmedju Kotora i Herceg Novog.
1966.	Izgradnja Jadranske magistrale umanjuje značaj Luke

¹Preuzeto sa sajta: <http://www.portofkotor.co.me/>

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

	Kotor u saobraćaju među lukama istočnog Jadrana.
1967.	Ukinuta posljednja redovna linija između Kotora i Jadranskih LUKA KOTOR, nakon 75 godina redovnog saobraćaja.
Početak 70-tih godina	U Kotorsku luku počinju da svraćaju prvi nautički turisti sa jahtama. Luku Kotor počinju da posjećuju i prvi veći brodovi za krstarenje.
1979.	Katastrofalni zemljotres znatno oštećuje luku.
1980-1982.	Rekonstrukcija obale u luci. Dužina operativne obale se povećava za oko 50m.
1984.	Odlukom SIV-a LUKA KOTOR dobija status luke za međunarodni saobraćaj.
1992.	LUKA KOTOR dobija stalni međunarodni granični prelaz.
1992-1997.	Poremećaji u političkim i ekonomskom-finansijskim okvirima onemogućavaju ostvarenje razvojnih planova Luke. LUKA KOTOR završava i fazu transformacije i u programima se orijentira ka nautičkom turizmu i prihvatu brodova za krstarenje.
1997.	LUKA KOTOR oživljava aktivnosti kroz prihvatanje kako teretnih tako i putničkih brodova.
2004.	Odlukom Skupštine opštine Kotor ukida se teretni saobraćaj u luci Kotor, od kada se kao isključiva djelatnost obavlja promet putnika sa kruzer brodova i jahti.

Izvor: www.portofkotor.co.me; uslužne djelatnosti u vodenom saobraćaju

- Osnovna/pretežna i pomoćne delatnosti poslovanja

Akcionarsko društvo Luka Kotor registrovano je za obavljanje sledeće djelatnosti (*član Statuta*):

- uslužne djelatnosti u vodenom saobraćaju – 5222;
- manipulacija teretom – 5224;
- pomorski i priobalni prevoz putnika – 5010;
- pomorski i priobalni prevoz tereta – 5020;
- prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima – 5030;

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

- prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima – 5040;
- skladištenje – 5210;
- uslužne djelatnosti u kopnenom saobraćaju – 5221;
- hoteli i sličan smještaj – 5510;
- djelatnosti restorana i pokretnih ugostiteljskih objekata – 5610;
- usluge pripremanja i posluživanja pića – 5630;
- djelatnost putničkih agencija – 7911;
- djelatnost tur-operatora – 7912;
- ostale usluge rezervacija i djelatnosti povezane sa njima – 7990;
- izgradnja brodova i plovnih objekata – 3011;
- izrada čamaca za sport i razonodu – 3012;
- popravka i održavanje brodova i čamaca – 3315;
- ostale sportske djelatnosti – 9319;
- ostale zabavne i rekreativne djelatnosti – 9329;
- konsultantske aktivnosti u vezi sa poslovanjem i oastalim upravljanjem – 7022;
- inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje – 7112;
- taksi prevoz – 4932;
- ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju – 4939;
- trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama - 47.1;
- ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama – 4719;
- djelatnost agencija za privremeno zapošljavanje – 7820;
- ostalo ustupanje ljudskih resursa - 7830;
- usluge sistema obezbjeđenja – 8020;
- spoljno-trgovinski poslovi,
- uvoz-izvoz iz oblasti registrovanih djelatnosti,
- poslovi posredovanja u spoljno-trgovinskom prometu,
- agencijski poslovi,
- izvođenje investicionih radova u inostranstvu,
- zastupanje stranih firmi,
- konsignacioni poslovi,
- malogranični promet,
- reexport
- usluge iz oblasti registrovanih djelatnosti.“

U spoljnotrgovinskom prometu društvo obavlja sledeće djelatnosti:

- promet (uvoz i izvoz) roba;

- poslovi posredovanja u spoljno-trgovinskom prometu;
- agencijski poslovi;
- izvođenje investicionih radova u inostranstvu;
- zastupanje stranih firmi;
- konsignacioni poslovi;
- malogranični promet;
- reexport

Društvo može, bez upisa u sudski registar, da vrši druge djelatnosti koje služe djelatnostima upisanim u sudski registar, a koje se uobičajeno obavljaju uz te djelatnosti u manjem obimu ili povremeno.

5222

- Osnovni proizvodi i usluge koje preduzeće nudi

„Luka Kotor“ A.D. Kotor vršeći registrovane djelatnosti nudi klijentima sa dominantnog međunarodnog tržišta usluge priveza, odveza, pilotaže plovila, transfera putnika, ukrcaja i iskrcaja putnika i prtljaga, odvoza otpada sa plovila, usluga marine kroz privez i čuvanje plovila u zimskom periodu, snabdijevanje plovila vodom i dr. Sve usluge i cijene usluga Društva su specificirane i objavljene u Tarifama lučkih naknada i drugih usluga („Službeni list CG“ br. 028/16 od 27.04.2016. godine, 059/16 od 15.09.2016. godine, 034/18 od 18.05.2018. godine, 041/18 od 28.06.2018. godine i 072/18 od 13.11.2018. godine).

- Organizaciona struktura

Organizacionu strukturu „Luka Kotor“ A.D. Kotor karakteriše struktura organa upravljanja i organizaciona struktura radnih mjesta. Pravno je definisana Statutom društva usklađenim sa važećim Zakonom o privrednim društvima i čine je Skupština akcionara kao organ vlasnika kapitala i najviši organ Društva. Odbor direktora je organ upravljanja i rukovođenja Društvom. Skupština akcionara bira i razrješava članove Odbora direktora. Mandat članova Odbora direktora ističe na svakoj Redovnoj skupštini akcionara, kada mogu biti ponovo birani. Izvršnog direktora imenuje i razrješava Odbor direktora. Izvršni direktor sprovodi poslovnu politiku i izvršava odluke koje utvrđuje Odbor direktora i rukovodi tekućim poslovanjem Društva. Revizorski Odbor, shodno ovlaštenjima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji, prati postupak finansijskog izvještavanja,

prati djelotvornost interne kontrole društva i interne revizije, prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza, prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društva za reviziju koji obavljaju reviziju, daje preporuke Skupštini društva o izboru ovlašćenog revizora ili revizorskog društva, raspravlja o planovima i godišnjem izvještaju unutrašnje kontrole, kao i o drugim pitanjima koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju.

U toku 2023. godine zaključen je novi Kolektivni ugovor za zaposlene u „Luka Kotor“ AD Kotor i usvojen je novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Luka Kotor“ A.D. Kotor.

Kolektivnim ugovorom za zaposlene u „Luka Kotor“ A.D. Kotor broj 0302-2664 od 01.08.2023.godine prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih iz rada i po osnovu rada, kao i međusobni odnosi zaposlenih i Poslodavca uređeni su u skladu sa Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom i aktima Društva.

Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta „Luka Kotor“ A.D. Kotor broj 0202-4493 od 22.12.2023.godine sistematizovano je 78 izvršilaca za 41 radno mjesto, uz ostavljenu mogućnost angažovanja 15 dodatnih zaposlenih na određeno vrijeme za potrebe povećanog obima posla u periodu sezone. Takva mogućnost je predviđena za sledeća radna mjesta: voditelj pilotskog čamca (+1), mornar pilotskog čamca (+1), lučki radnik (+4), službenik za naplatu veza (+2), radnik unutrašnje službe zaštite (+4), domaćica zgrade/terminala (+2), ronilac (+1).

Novim Pravilnikom obrazovani su osnovni organizacioni delovi i nezavisni referati i utvrđen njihov djelokrug rada na način da su jasno podijeljene odgovornosti i ovlašćenja, izvršena podjela poslova po segmentima i podignut nivo upravljanja i kontrole poslovanja.

Operativnu organizacionu strukturu čine tri sektora i dvije nezavisne službe, i to: Sektor razvoja, prodaje i marketinga, Sektor lučkih usluga, Sektor zaštite, obezbjeđenja i održavanja, Služba računovodstva i Služba pravnih i opštih poslova.

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Na dan 31.12.2024. godine u Društvu je zaposleno ukupno 72 lica, od čega 4 zaposlena na određeno vrijeme i 68 zaposlenih na neodređeno vrijeme. Strukturu zaposlenosti po polu čini 58 zaposlenih muškaraca i 14 zaposlenih žena, dok se struktura zaposlenosti po nivou kvalifikacije obrazovanja zaposlenih za potrebe radnih mjesta čije poslove obavljaju može se opisati kao:

- 29 zaposlenih sa VII/1 nivoom kvalifikacije obrazovanja;
- 12 zaposlenih sa VI nivoom kvalifikacije obrazovanja;
- 28 zaposlenih sa IV nivoom kvalifikacije obrazovanja;
- 3 zaposlena sa III nivoom kvalifikacije obrazovanja;

Povezano pravno lice „Kotor Mar., d.o.o. Kotor

Osnovna djelatnost Društva je djelatnost putničkih Agencija, organizovanje izletničkih aranžmana u Bokokotorskom zalivu kao i drugih djelatnosti predviđenih aktom o osnivanju Društva.

Upravljanje Društvom vrši osnivač. Društvo zastupa i predstavlja Izvršni direktor. Sjedište Društva je u Kotoru, Luka Kotor obala Maršala Tita.

PIB: 02416123

PDV: 92/31-00420-0

Prvi Izvršni direktor Društva bio je Ivan Zogović, koji je tu funkciju obavljao od osnivanja do 24.07.2014. godine, od kada je funkcija vršioca dužnosti Izvršnog direktora povjerena Rajević Davoru, shodno odluci Odbora direktora br,0401-121-2/14 od 24.07.2014. godine.

Broj zaposlenih na dan 31.12.2024. godine iznosi 2 (dva). Pored izvršnog direktora, ugovorom broj 0401-41/1, od 29.04.2024. godine angažovano je još jedno lice na radnom mjestu organizator turističkih putovanja i izleta. Istom je aneksom ugovora broj 0401-12/2 radni odnos produžen do 31.12.2025. godine.

U skladu sa prethodno opisanim organizacionim strukturama na nivou oba Društva na dan 31.12.2024. godine angažovano je ukupno 73 zaposlenih od kojih je 68 na neodređeno vrijeme i 5 zaposlena na određeno vrijeme. Strukturu zaposlenosti po

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

polu čine 50 zaposlenih muškaraca i 15 zaposlenih žena. Struktura zaposlenosti po nivou kvalifikacije obrazovanja se može opisati kao:

- 3 zaposlena sa III nivoom kvalifikacije obrazovanja;
- 28 zaposlenih sa IV nivoom kvalifikacije obrazovanja;
- 12 zaposlenih sa VI nivoom kvalifikacije obrazovanja;
- 30 zaposleni sa VII/1 nivoom kvalifikacije obrazovanja;

Osnov za konsolidaciju

Na osnovu člana 6. Zakona o računovodstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016) i Matično pravno lice („Luka Kotor“ A.D. Kotor) dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje, u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI. Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.

Konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta za grupu pravnih lica dužno je da sačini matično pravno lice.

U skladu sa odredbama člana 6. Zakona o računovodstvu, „Luka Kotor“ A.D. Kotor je podnijela zahtjev za obaveznu poresku konsolidaciju Poreskoj Upravi Crne Gore koji je zaveden kod PU pod brojem 03/11-02-2-5571 od 29.12.2017.godine, a na osnovu koga se sačinjavaju konsolidovani finansijski iskazi, „Luka Kotor“ A.D. Kotor i povezanog pravnog lica „Kotor Mar“ d.o.o. Kotor. U skladu sa navedenim zahtjevom izdato je rješenje PU o obaveznoj konsolidaciji broj:03/7-2338/1-18.

- Vlasništvo i struktura kapitala

Društvo je tokom 2018. godine izvršilo emisiju akcija pretvaranjem rezervi neraspoređene dobiti akumulirane iz prethodnih godina u akcijski kapital Društva. Postupak je započet na Skupštini akcionara održanoj dana 18.05.2018.

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

godine donošenjem odluke o pretvaranju rezervi u akcijski kapital i odluke o emisiji akcija po osnovu pretvaranja rezervi u akcionarski kapital.

Komisija za tržište kapitala je rješenjem o evidentiranju emisije akcija po osnovu pretvaranja rezervi u akcijski kapital broj 02/4e-10/2-18 od 14.06.2018. godine registrovala ovu emisiju akcija, a nakon toga je u Centralnom registru privrednih subjekata Poreske uprave registrovana i izmjena Statuta Društva sa promjenama na kapitalu u vidu uvećanja novčanog kapitala društva za 2.318.886,49 eura, čime je procedura dokapitalizacije okončana.

Nakon izvršene emisije akcija nominalna vrijednost kapitala Društva iznosi 3.312.369,85 €.

Vlasnička struktura Društva na osnovu Liste vlasnika hartija od vrijednosti Društva, izdate od strane Centralne Depozitarne Agencije AD Podgorica, na dan 31.12.2024. godine prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 2 .Vlasnička struktura „Luka Kotor“ A.D

RB	Vlasnik akcija	Br. akcija	Učešće	Ukupna nominalna vrijednost
1	Opština Kotor	785.246	56,97%	1.887.181,72 €
2	Fond PIO	241.268	17,51%	579.839,38 €
3	Zbirni Kastodi račun Crnogorske Komercijalne Banke	136.559	9,91%	328.192,24 €
4	Zavod za zapošljavanje	80.922	5,87%	194.479,84 €
5	Zbirni Kastodi račun Erste Banke	13.999	1,02%	33.643,80 €
6	Prva Banka Crne Gore AD Podgorica	8447	0,61%	20.300,68 €
7	Hipotekarna Banka AD podgorica	5401	0,39%	12.980,22 €
8	Zaposleni i građani	106.417	7,72%	255.751,98 €
Σ UKUPNO		1.378.259	100,00%	3.312.369,85 €

Privredno društvo „Luka Kotor“ A.D. Kotor:

1. Na dan 31.12.2024. godine ima nominalnu vrijednost kapitala Društva u iznosu od 3.312.369,85 €. Kapital je podijeljen na 1.378.259 običnih akcija.

Vrijednost jedne akcije iznosi 2,4033€. U tabeli 2. prikazana je vlasnička struktura prema jedinstvenom spisku akcionara - Lista vlasnika hartija od vrijednosti (Centralna Depozitarna Agencija Crne Gore) na dan 31.12.2024. godine. Nema ograničenja prenosa hartija od vrijednosti, ograničenja posjedovanja hartija od vrijednosti i/ili pribavljanja posebnih odobrenja od privrednog društva i/ili ostalih vlasnika hartija od vrijednosti.

2. Jeste osnivač i vlasnik 100% udjela u pomorsko - turističkoj agenciji „Kotor Mar“ d.o.o. Kotor, i osnivač i vlasnik 30% udjela u društvu „Montenegro Shorex“ d.o.o. Kotor.
3. Nema podake o vlasnicima hartija od vrijednosti koja daju posebna kontrolna prava.
4. Nema sistem kontrolisanja sticanja akcija od strane zaposelnih u slučaju kada zaposleni ne vrše direktno svoja kontrolna prava.
5. Ograničenja prava glasa, kao što su, ograničenja prava glasa vlasnika određenog procenta hartija od vrijednosti ili određenog broja akcija, rokovi za ostvarivanje prava glasa ili u slučajevima kada su imovinska prava iz hartija od vrijednosti razdvojena od vlasništva nad tim hartijama od vrijednosti definisani su Zakonom o privrednim društvima. Iste odredbe sadržane su i u Statutu društva.
6. Nije upoznato sa sporazumima između akcionara koji mogu imati za posljedicu ograničenja prenosa hartija od vrijednosti i/ili glasačkih prava.
7. Vršiti imenovanja članova odbora direktora i izmjene osnivačkih akata shodno odredbama Zakona o privrednim društvima i Statutom društva.
8. Vršiti imenovanja članova odbora direktora i izmjene osnivačkih akata shodno odredbama Zakona o privrednim društvima i Statutom društva.
9. Ovlašćenja članova odbora direktora, a naročito u vezi sa emitovanjem akcija i otkupom emitovanih akcija, definisani su Zakonom.

10. Nema zaključene druge značajne sporazume u kojima je emitent ugovorna strana i koji proizvode pravno dejstvo, mijenjaju se ili okončavaju nakon preuzimanja emitenta po sprovođenju javne ponude za preuzimanje i njihovim pravnim dejstvima, osim ako su sporazumi po svojoj prirodi takvi da bi njihovo objavljivanje imalo značajne štetne posljedice po emitenta, pod uslovom da emitent nije izričito obavezan da objavi te podatke u skladu sa zakonom.
11. Nema zaključene sporazume između emitenta i članova odbora direktora ili zaposlenih kojima se ugovara plaćanje nadoknade u slučaju ostavke, prestanka mandata po drugom osnovu ili prestanka radnog odnosa članova odbora direktora ili zaposlenih ili kada radni odnos ovih lica prestaje usljed preuzimanja.

2. ISTINIT PRIKAZ RAZVOJA, ANALIZE FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA PRAVNOG LICA I INFORMACIJE O ČLANOVIMA UPRAVNIH I NADZORNIH TIJELA

2.1. Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja

Finansijski položaj pravnog lica, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se na jedan od sledećih načina: dobar, prihvatljiv ili loš.

Analiza finansijskog položaja obuhvata sledeće elemente:

- Najznačajnije pozicije bilansa stanja
- Najznačajnije pozicije bilansa uspeha
- Osnovni finansijski pokazatelji
- Osnovni nefinansijski pokazatelji
- Racio analiza

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Tabela 3. Bilans stanja za period od 2022. – 2024. „Luka Kotor“ A.D. Kotor

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI/BILANS STANJA			
AKTIVA	2022	2023	2024
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL			
B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	6.464.504	6.869.124	11.501.183
I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	2.729.870	1.813.014	6.587.868
1. Ulaganja u razvoj			
2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	2.729.870	1.813.014	6.587.868
3. Goodwill			
4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi			
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	3.464.690	4.451.206	4.486.351
1. Zemljište i objekti	3.113.391	4.082.498	3.995.958
2. Postrojenja i oprema	345.049	358.272	445.485
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	0	0	0
3.1 Investicione nekretnine			
3.2. Biološka sredstva			
3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva			
4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pr.	6.250	10.436	44.908
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	269.944	604.904	426.964
1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	30	30	30
2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima			
3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)			
4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)			
5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća			

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)			
7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	269.914	604.874	426.934
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA			
D. OBRTNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	2.716.666	4.558.983	5.567.825
I. ZALIHE (027 do 030)	2.412	2.047	7.915
1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)			
2. Nedovršena proizvodnja			
3. Gotovi proizvodi i roba	959		
4. Dati avansi	1.453	2.047	7.915
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	563.955	995.763	1.818.924
1. Potraživanja od kupaca	491.514	824.062	1.674.656
2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica			
3. Potraživanja od ostalih povezanih lica			
4. Ostala potraživanja (036+037+038)	72.441	171.701	144.268
4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit			114.272
4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		153.768	
4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	72.441	17.933	29.996
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	0	0	0
1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju			
2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli			
3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani			
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	2.150.299	3.561.173	3.740.986
V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO			
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		44.850	33.638
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	9.181.170	11.472.958	17.102.646

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI/BILANS STANJA			
PASIVA	2022	2023	2024
A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	5.233.768	7.221.005	8.290.989
I. OSNOVNI KAPITAL	3.312.370	3.312.370	3.312.370
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL			
III. EMISIONA PREMIJA			
IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	2.101.674	1.926.841	2.003.896
1. Zakonske rezerve			
2. Statutarne rezerve	320.680	216.492	310.606
3. Druge rezerve			
4. Pozitivne rev. i nerealizovani dobiti po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveob. Rezultata	1.780.994	1.710.349	1.693.290
5. Negativne rev. rezerve i nerealizovani gubici po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveob. Rezultata			
VI. NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	-180.276	1.981.794	2.974.723
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	1.745.341	173.645	1.249.762
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	1.384.745	2.005.393	1.922.205
3. Gubitak ranijih godina	3.310.362	197.244	197.244
4. Gubitak tekuće godine			
VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU			
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	2.372.640	2.619.038	6.558.961
I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	156.887	171.245	174.298
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	132.984	171.245	174.298
2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku			
3. Ostala dugoročna rezervisanja	23.903		
II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	2.215.753	2.447.793	6.384.663
1. Dugoročni krediti		890.944	699.417
2. Ostale dugoročne obaveze	2.215.753	1.556.849	5.685.246

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		279.605	278.141
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	346.074		
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	1.148.058	1.241.021	1.839.301
I KRATKOROČNA REZERVISANJA			
II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	1.148.058	1.241.021	1.839.301
1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	911.644	1.020.700	1.081.507
2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija		109.056	191.526
3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	315	773	969
4. Obaveze prema dobavljačima	178.768	141.614	207.892
5. Obaveze po menicama			
6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima			
7. Obaveze prema ostalim povezanim licima			
8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	57.331	77.934	357.407
8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	47.872	47.872	52.872
8.2. Ostale kratkoročne obaveze	3.587	3.463	198
8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	5.872		
8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit		26.599	304.337
8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno			
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	80.630	112.289	135.254
G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	9.181.170	11.472.958	17.102.646

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Tabela 4 .Bilans uspjeha za period 2022. - 2024. „Luka Kotor“ A.D. Kotor

<u>ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU/BILANS USPIJEHA</u>	2022	2023	2024
1. Prihodi od prodaje - neto prihod	3.812.510	4.673.956	5.884.289
2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje			
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe			
4. Ostali prihodi iz poslovanja	415.786	260.083	220.194
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	399.082	204.503	205.112
b) Ostali prihodi iz poslovanja	16.704	55.580	15.081
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine			
5. Troškovi poslovanja (209+210)	1.287.846	1.140.793	1.793.862
a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	92.422	89.183	94.424
b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	605.217	690.141	893.747
c) Amortizacija	590.207	361.469	805.690
6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1.403.643	1.669.437	2.009.424
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	1.040.329	1.217.434	1.502.027
b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	363.314	452.003	507.397
1/ Troškovi poreza	100.123	134.482	174.409
2/ Troškovi doprinosa za penzije	244.023	295.184	305.088
3/ Troškovi doprinosa	19.039	22.337	27.901
7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)	327	7.763	5.578
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	327	7.763	5.578
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)			

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

8. Ostali rashodi iz poslovanja	28.229	134.470	25.745
I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	1.508.251	1.981.576	2.269.875
9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)		0	0
a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica			
c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica			
10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne raz. i efekti ugovor. zaštite) (227 do 229)	0	0	0
a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica			
b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica			
c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica			
11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	15.608	19.631	17.317
a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica			
b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica			
c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	15.608	19.631	17.317
12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	23.231	-18.067	-49.733
a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratk. fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine	28.699	520	44.218
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratk. fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine	5.468	18.587	93.951
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	15.860	37.887	29.438

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zav. pravnim licima			
b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima			
c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	15.860	37.887	29.438
II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	22.979	-36.323	-61.854
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	1.531.230	1.945.253	2.208.021
IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno			
V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	1.531.230	1.945.253	2.208.021
14. Poreski rashod perioda (246+247)	164.807	-39.870	302.874
1. Tekući porez na dobit		26.599	304.337
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	164.807	-66.469	-1.463
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	1.366.423	1.985.123	1.905.147
VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM	0	0	0
1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava			
2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja			
3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova def. naknada akt. dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa def. planovima penz. naknada			
5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva			
6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine			

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka			
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/			
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	0	0	0
IX. NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT (248-259)	1.366.423	1.985.123	1.905.147
X. ZARADA PO AKCIJI			
1. Osnovna zarada po akciji			
2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji			
XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA			
XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBJEĐUJU KONTROLU			

- **Pokazatelj ekonomičnosti**

Tabela 5. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Ukupni prihodi</i>	<i>4.272.603</i>	<i>4.954.190</i>	<i>6.166.018</i>
<i>Ukupni rashodi</i>	<i>2.741.373</i>	<i>3.008.937</i>	<i>3.957.998</i>
<i>Ukupni prihodi / Ukupni rashodi</i>	<i>1,56</i>	<i>1,65</i>	<i>1,56</i>

Ekonomičnost ukupnog poslovanja = Ukupni prihodi / Ukupni rashodi

Ekonomičnost ukupnog poslovanja je najopštiji pokazatelj ekonomičnosti, jer stavlja u odnos ukupno ostvarene prihode sa ukupno realizovanim rashodima. Ovaj pokazatelj bi trebao biti znatno veći od 1 jer bi to značilo da su prihodi nadmašili rashode i da se realizacijom poslovnih učinaka ostvaruje prostor za proširenu reprodukciju što je uslov rasta i razvoja poslovnog subjekta. Ukoliko bi pokazatelj ekonomičnosti bio jednak 1 to bi značilo da se ostvarenim prihodima uspjelo pokriti rashode, a što kao rezultat poslovanja nije zadovoljavajući nivo. U 2024. godini

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

vrijednost ovog bilježi neznatno smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, ali je za 0,56 iznad referentne vrijednost.

Ekonomičnost redovnog poslovanja = Poslovni prihodi / Poslovni rashodi

Tabela 6. Ekonomičnost redovnog poslovanja

<i>Ekonomičnost redovnog poslovanja</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Poslovni prihodi</i>	4.228.296	4.934.039	6.104.483
<i>Poslovni rashodi</i>	2.691.489	2.810.230	3.803.286
<i>Poslovni prihodi / Poslovni rashodi</i>	1,57	1,76	1,61

Ovaj koeficijent je u stvari potkategorija koeficijenta ekonomičnosti ukupnog poslovanja koji tretira poslovne prihode i poslovne rashode. Riječ je o jednom od takozvanih parcijalnih pokazatelja ekonomičnosti koji tretira određene kategorije na osnovu kojih je moguće sagledati uticaj parcijalnih ekonomičnosti na ukupnu ekonomičnost poslovanja. Referentna vrijednost ovog pokazatelja je 1.

Analogno pokazatelju ukupnog poslovanja i ovaj pokazatelj bilježi smanjenje vrijednosti u odnosu na 2024. godinu.

Vrijednosti ekonomskih pokazatelja bilježe smanjenje u 2024. godini, ali su iznad kritične (referentne) vrijednosti

- **Pokazatelj likvidnosti**

Pokazatelj likvidnosti predstavlja sposobnost preduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obaveze u toku trajanja poslovnog ciklusa.

Tabela 7. Koeficijent trenutne likvidnosti

<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	2.150.299	3.561.173	3.740.986
<i>Kratkoročne obaveze</i>	1.148.058	1.241.021	1.839.301
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze</i>	1,87	2,87	2,03

Koeficijent trenutne likvidnosti = Gotovina i gotovinski ekvivalenti / Kratkoročne obaveze

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obaveza novčanim sredstvima, tj. sposobnost da se izmire kratkoročne obaveze. Kada su novčana sredstva kojim poslovni subjekt raspolaže bez ograničenja u trenutku sagledavanja mogućnosti izmirenja prispjelih obaveza jednaka ili veća od obaveza onda se može reći da je preduzeće likvidno.

Tabela 8. Koeficijent tekuće likvidnosti

<i>Tekuća likvidnost</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	<i>2.716.666</i>	<i>4.558.983</i>	<i>5.567.825</i>
<i>Kratkoročne obaveze</i>	<i>1.148.058</i>	<i>1.241.021</i>	<i>1.839.301</i>
<i>Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze</i>	<i>2,37</i>	<i>3,67</i>	<i>3,03</i>

Tekuća likvidnost = Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze

Tekuća likvidnost predstavlja pokazatelj koji izražava sposobnost preduzeća da iz tekućih kratkoročnih izvora (gotovina, kratkoročni vrjednosni papiri, potraživanja i zalihe) pokriva kratkoročne (prispjele) obaveze. Referentna vrijenost ovog pokazatelja je 1. Iako u 2024. godini ovaj pokazatelj bilježi pad u onosu na prethodnu godinu (usljed povećanja kratkoročnih obaveza) ova vrijenost je daleko iznad referentne vrijednosti.

Tabela 9. Koeficijent ubrzane likvidnosti

<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	<i>2.714.254</i>	<i>4.556.936</i>	<i>5.559.910</i>
<i>Kratkoročne obaveze</i>	<i>1.148.058</i>	<i>1.241.021</i>	<i>1.839.301</i>
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze</i>	<i>2,36</i>	<i>3,67</i>	<i>3,02</i>

Koeficijent ubrzane likvidnosti = Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze

Kod ovog pokazatelja se za izmirenje obaveza koriste najlikvidnija sredstva preduzeća a to su novčana sredstva i kratkoročna potraživanja. Vrijednost ovog pokazatelja bi trebala da bude 1 ili veća od 1, ali ne previsok, jer bi to ukazivalo na visok nivo gotovine koji bi zahtijevao promjene u smislu unapređenja upravljanja gotovinom i mjenjanje kreditne politike. Ovim koeficijentom se izražava sposobnost preduzeća da iz tekućih tj. kratkoročnih izvora pokriva obrtna, odnosno tekuća sredstva.

Na osnovu navednih stavki bilansa stanja od 2022. godine do 2024. godine, pokazatelji likvidnosti poslovanja za navedeni period su iznad od 1, što ukazuje na to da u cjelokupnom posmatranom periodu preduzeće sposobno da podmiri dospjele obaveze novčanim sredstvima ili iz tekućih kratkoročnih izvora.

Tabela 10. Koeficijent finansijske stabilnosti

Koeficijent finansijske stabilnosti	2022	2023	2024
Stalna imovina	6.464.504	6.869.124	11.501.183
Kapital	5.233.768	7.221.005	8.290.989
Dugoročne obaveze	2.215.753	2.447.793	6.384.663
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)	0,87	0,71	0,78

Koeficijent finansijske stabilnosti = Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)

Koeficijent finansijske stabilnosti se izračunava stavljanjem u odnos stalne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obaveze. Ovaj koeficijent pokazuje koliko dugoročnih izvora koje čine kapital i dugoročne obaveze je vezano za stalnu imovinu. Vrijednost koeficijenta finansijske stabilnosti je potrebno da bude manji od 1. Ukoliko je ovaj koeficijent manji od 1 to znači da se dugotrajnim izvorima finansira sva dugoročna imovina i da se dio dugoročnih izvora koristi za finansiranje kratkoročne imovine.

Koeficijent finansijske stabilnosti akcionarskog društva „Luka Kotor“ A.D. Kotor u periodu od 2022. godine do 2024. godine, pokazuje vrijednost manju od 1, što

ukazuje na to da u cjelokupnom posmatranom periodu Društvo iz dugoročnih izvora može finansirati svu dugoročnu imovinu.

- **Pokazatelji zaduženosti**

Tabela 11. Koeficijent zaduženosti

<i>Koeficijent zaduženosti</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Ukupne obaveze</i>	<i>3.520.698</i>	<i>3.860.059</i>	<i>8.398.262</i>
<i>Ukupna imovina</i>	<i>9.181.170</i>	<i>11.472.958</i>	<i>17.102.646</i>
<i>Ukupne obaveze / Ukupna imovina</i>	<i>0,38</i>	<i>0,34</i>	<i>0,49</i>

Koeficijent zaduženosti = Ukupne obaveze / Ukupna imovina

Koeficijent zaduženosti se izračunava stavljanjem u odnos ukupnih obaveza i ukupne imovine i pokazuje da li, i u kojoj mjeri, se dio imovine finansira iz pozajmljenih izvora. Stepenn zaduženosti pokazuje sposobnost preduzeća da pokrije sve svoje obaveze prema kreditorima i investitorima. Veći stepenn zaduženosti ujedno znači i veći rizik ulaganja u preduzeće. Kritična vrijednost je 0,5 a poželjno bi bilo da je i manji, što znači da je udio obaveza u odnosu na ukupnu aktivu 50%. U izvještajnoj 2024. godini je došlo do povećanja vrijednosti koeficijenta zaduženosti u odnosu na prethodnu godinu kao posljedica povećanja vrijednosti imovine Društva.

Tabela 12. Koeficijent finansijskog leveridža

<i>Koeficijent finansijskog leveridža</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Ukupne obaveze</i>	<i>3.520.698</i>	<i>3.860.059</i>	<i>8.398.262</i>
<i>Ukupan kapital</i>	<i>5.233.768</i>	<i>7.221.005</i>	<i>8.290.989</i>
<i>Ukupne obaveze / Ukupan kapital</i>	<i>0,67</i>	<i>0,53</i>	<i>1,01</i>

Koeficijent finansijskog leveridža = Ukupne obaveze / Ukupan kapital

Koeficijent finansijskog leveridža pokazuje u kojoj mjeri se upotrebljavaju pozajmljeni izvori (kratkoročni i dugoročni) da bi se povećao obim proizvodnje a

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

time i obim prodaje i prihoda. Izračunava se stavljanjem u odnos ukupnih obaveza - duga i ukupnog kapitala.

Tabela 13. Faktor zaduženosti

<i>Faktor zaduženosti</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Ukupne obaveze</i>	<i>3.520.698</i>	<i>3.860.059</i>	<i>8.398.262</i>
<i>Neraspoređena dobit + Amortizacija</i>	<i>3.720.293</i>	<i>2.540.507</i>	<i>3.977.657</i>
<i>Ukupne obaveze / (Neraspoređena dobit + Amortizacija)</i>	<i>0,95</i>	<i>1,52</i>	<i>2,11</i>

Faktor zaduženosti = Ukupne obaveze / Neraspoređena dobit + Amortizacija

Faktor zaduženosti pokazuje koliko bi godina trebalo uz postojeće uslove poslovanja i ostvarivanja dobiti uvećane za amortizaciju da preduzeće podmiri svoje ukupne obaveze. Izračunava se kao odnos ukupnih obaveza Društva i neraspoređene dobiti uvećane za amortizaciju. Poželjno je da isti bude što manji, i iznos manjeg faktora zaduženosti znači veću sigurnost poslovanja.

Na osnovu pokazatelja zaduženosti, finansijski položaj akcionarskog društva „Luka Kotor“ A.D. Kotor na dan 31.12. za period od 2022. do 2024. pokazuje da preduzeće ne ulazi u zonu kritične zaduženosti. (vrijednost faktora zaduženosti od 3,5 se uzima kao referentna vrijednost i poželjno je da bude manji od navedene vrijednosti).

- **Pokazatelj profitabilnosti**

Pokazatelj profitabilnosti predstavlja uspješnost poslovanja preduzeća, tj. ukupnu likvidnost preduzeća, upravljanje imovinom i dugom a sve radi ostvarivanja profita.

Tabela 14. EBIT

<i>EBIT</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Poslovni prihodi</i>	<i>4,228,296</i>	<i>4,934,039</i>	<i>6,104,483</i>
<i>Poslovni rashodi</i>	<i>2,691,489</i>	<i>2,810,230</i>	<i>3,803,286</i>
	<i>1,536,807</i>	<i>2,123,809</i>	<i>2,301,197</i>

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Tabela 15. EBTDA

<i>EBITDA</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>EBIT</i>	<i>1.536.807</i>	<i>2.068.227</i>	<i>2.031.197</i>
<i>Rashodi kamata</i>	<i>15.860</i>	<i>37.887</i>	<i>29.438</i>
<i>Amortizacija</i>	<i>590.207</i>	<i>404.142</i>	<i>805.690</i>
<i>Rezultat prije op +Kamate + Amortizacija</i>	<i>2.142.874</i>	<i>2,510,256</i>	<i>3.136.325</i>

Tabela 16. Stopa prinosa sredstava

<i>Stopa prinosa sredstava (ROA)</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Neto rezultat</i>	<i>1.366.423</i>	<i>1.985.123</i>	<i>1.905.147</i>
<i>Ukupna imovina</i>	<i>9.181.170</i>	<i>11.472.958</i>	<i>17.102.646</i>
<i>Neto rezultat / Ukupan sopstveni capital</i>	<i>0,15</i>	<i>0,17</i>	<i>0,11</i>

Stopa povrata aktive (ROA) = Neto rezultat / Ukupna imovina

Prinos na ukupno angažovana sredstva, dobija se tako što se neto dobit podijeli sa ukupnom aktivom. Ovaj pokazatelj govori o tome koliko je menadžment firme efikasan u upravljanju aktivom da bi ostvario što veću dobit, odnosno koliko firma zarađuje na investirani kapital. Što je ROA koeficijent veći, to je bolje, jer investitorima govori da firma zarađuje više uz manje investiranje.

Tabela 17. Stopa prinosa na kapital

<i>Stopa prinosa na kapital (ROE)</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Neto rezultat</i>	<i>1.366.423</i>	<i>1.985.123</i>	<i>1.905.147</i>
<i>Kapital</i>	<i>5.233.768</i>	<i>7.221.005</i>	<i>8.290.989</i>
<i>Neto rezultat / Ukupan sopstveni capital</i>	<i>0,26</i>	<i>0,27</i>	<i>0,23</i>

Prinos na kapital (ROE) = Neto rezultat / Ukupan sopstveni kapital

Prinos na kapital dobija se stavljanjem u odnos neto rezultata (dobiti) sa ukupnim sopstvenim kapitalom. Ovaj koeficijent pokazuje kolika dobit se ostvaruje na uloženi

akcionarski kapital, odnosno koliko će kompanija zaraditi angažovanjem uložених sredstava akcionara. Veliki obrt imovine pokazuje da preduzeće ima kvalitetniju imovinu koja služi u poslovne svrhe, cijela imovina je aktivna što znači da nema “mrtvih” potraživanja, zaliha ili druge imovine. Ovaj koeficijent je pogodan za upoređivanje profitabilnosti kompanija u istoj grani.

Finansijski položaj akcionarskog društva „Luka Kotor“ A.D. Kotor na dan 31.12.2024. godine, na osnovu navednih stavki bilansa stanja i uspjeha od 2022. do 2024. godine, pokazuje da vrijednosti pokazatelja ROA i ROE tj. stope prinosa na kapital i stope prinosa na imovinu bilježe smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

- **Pokazatelj aktivnosti**

Pokazatelj aktivnosti predstavlja efikasnost i sigurnost upravljanja imovinom i izvorima.

Tabela 18. Obrt potraživanja

<i>Obrt potraživanja</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Prihodi od prodaje</i>	<i>3.812.510</i>	<i>4.673.956</i>	<i>5.884.289</i>
<i>Prosječna potraživanja od kupaca</i>	<i>278.732</i>	<i>657.788</i>	<i>1.249.359</i>
<i>Prihodi od prodaje / Prosječna potraživanja od kupaca</i>	<i>13.68</i>	<i>7.11</i>	<i>4.71</i>

Obrt potraživanja = Prihodi od prodaje / Prosječna potraživanja od kupaca

Obrt potraživanja se izračunava stavljanjem u odnos prihoda od prodaje i prosječnog potraživanja od kupaca i pokazuje koliko se puta u prosjeku naplaćuju potraživanja od kupaca u toku jedne godine.

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Tabela 19. Dani vezivanja potraživanja

<i>Dani vezivanja potraživanja</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
365	365	365	365
<i>Obrt potraživanja</i>	<i>13.6780737</i>	<i>7.105565927</i>	<i>4.709846409</i>
365 / Obrt potraživanja	26.69	51.37	77.50

Dani vezivanja potraživanja = 365 / Obrt potraživanja

Dani vezivanja potraživanja predstavljaju prosječni period naplate koji se dobija kada se broj dana u godini podjeli sa koeficijentom obrta i ovim putem se pokazuje podatak o broju dana koji prođe od trenutka prodaje do trenutka naplate potraživanja od kupaca. Veća potraživanja od kupaca, po pravilu, znače manje novca na žiro-računu.

Tabela 20. Obrt zaliha

<i>Obrt zaliha</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Trošak prodatih proizvoda</i>	<i>92.422</i>	<i>89.183</i>	<i>94.424</i>
<i>Prosječne zalihe</i>	<i>102.706</i>	<i>2.230</i>	<i>4.981</i>
<i>Trošak prodatih proizvoda / Prosječne zalihe</i>	<i>0.90</i>	<i>40.00</i>	<i>18.96</i>

Obrt zaliha = Trošak prodatih proizvoda (usluga) / prosječne zalihe

Obrt zaliha pokazuje koliko se puta prosječno godišnje zalihe obrnu u preduzeću. Takođe, pokazuje na koliko eura troška prodatih proizvoda 1 euro ostaje vezan u zalihama na kraju godine.

Tabela 21. Dani vezivanja zaliha

<i>Obrt vezivanja zaliha</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
365	365	365	365
<i>Obrt zaliha</i>	<i>0.899873911</i>	<i>40.00134559</i>	<i>18.95683598</i>
365 / Obrt zaliha	405.61	9.12	19.25

Dani vezivanja zaliha = 365 / Obrt zaliha

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Obrt vezivanja zaliha pokazuje koliko dana je u prosjeku potrebno preduzeću da proda svoje zalihe i pretvori ih u prihod. Što je brži obrt zaliha, to se skraćuje broj dana vezivanja zaliha.

Osnovni nefinansijski pokazatelji

Pod rezultatima poslovanja (kvalitativnim pokazateljima poslovanja) Luke Kotor A.D. podrazumjevamo pored finansijskih i nefinansijske pokazatelje (naturalne - kvalitet proizvoda, kvalitet usluge) - predstavljene kroz kvantitativne parametre, tačnije promet putnika i brodova .

U luku Kotor je u 2024. godini uplovilo 476 brodova sa ukupno 586.403 putnika. Takođe, uplovilo je 1.010 jahti sa ukupno 3.469 putnika.

Tabela 22 . Rekapitulacija brodova i putnika za period 01.01.2024.-31.12.2024.godine

2024 MJESEC	BRODOVI I JAHTE					PUTNICI		
	putnički i	vojni	ostalo	UKUPN O	jahte	putnički	jahte	UKUPNO
januar	2			2	3	96	3	99
februar	2			2	6	95	9	104
mart	7			7	8	5.339	7	5.346
april	27			27	42	33.187	107	33.294
maj	49			49	107	69.885	335	70.220
jun	65			65	149	86.790	530	87.320
jul	80			80	227	96.314	946	97.260
avgust	79			79	209	97.384	760	98.144
septembar	72			72	160	85.132	468	85.600
oktobar	71			71	77	93.521	259	93.780
novembar	19			19	16	18.515	42	18.557
decembar	3			3	6	145	3	148
ukupno	476	0	0	476	1010	586.403	3.469	589.872

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Na osnovu podataka iz *Tabele 22.* najveći broj dolazaka brodova imali smo u periodu maj – oktobar 2024. godine kada je ostvareno 416 uplovljenja, što čini 87 % od ukupnog broja dolazaka.

Tabela 23 . Broj ostvarenih dolazaka po brodovima

R.br.	Ime Broda	Broj dolazaka	Putnika	Kompanija	R.br.	Ime Broda	Broj dolazaka	Putnika	Kompanija
1	AIDAbly	15	35440	AIDA Cruises	41	Norwegian Down	2	4677	Norwegian Cruise Line
2	Amera	2	1455	Phoenix Reisen	42	Norwegian Pearl	18	45983	Norwegian Cruise Line
3	Arethusa	11	523	GCCL	43	Norwegian Viva	1	3709	Norwegian Cruise Line
4	Athena	19	911	GCCL	44	Oceania Vista	8	9337	Oceania cruises
5	Azamara Journey	3	2008	Azamara Cruises	45	Oosterdam	4	8381	Holand America Line
6	Azamara Onward	1	639	Azamara Cruises	46	Pan Orama	2	71	Variety cruises
7	Azamara Pursuit	15	9199	Azamara Cruises	47	Queen Victoria	5	9929	Cunard Line
8	Azamara Quest	3	2005	Azamara Cruises	48	Resilient Lady	5	11394	Virgin Voyages
9	Azura	1	3057	Carnival UK	49	Riviera	4	4858	Oceania cruises
10	Bolette	2	2166	Fred.Olsen Cruise Lines	50	Royal Clipper	9	1859	Star Clippers
11	Borealis	1	1080	Fred.Olsen Cruise Lines	51	Sea Cloud	3	166	Sea Cloud Cruises
12	Celebrity Constellation	18	40190	Celebrity Cruises	52	Sea Dream I	1	114	Sea Dream Yacht Club
13	Celebrity Infinity	1	2149	Celebrity Cruises	53	Sea Dream II	2	210	Sea Dream Yacht Club
14	Celebrity Silhouette	1	2826	Celebrity Cruises	54	Seabourn Encore	7	4011	Seabourn Cruise Line
15	Celestial Journey	2	1740	Oasis Shping Services LTD	55	Seabourn Quest	1	446	Seabourn Cruise Line
16	Costa Deliziosa	6	15299	Costa Crociere	56	Serenade of the Seas	1	1964	RCCL
17	Crystal Symphony	2	730	Crystal Cruises	57	Seven Seas Grandeur	3	2182	Regent Seven Seas cruises
18	Emerald Azzurra	11	1017	Scenic cruises services	58	Seven Seas Navigator	1	460	Regent Seven Seas cruises
19	Emerald Sakara	3	244	Scenic cruises services	59	Seven Seas Voyager	7	4550	Regent Seven Seas cruises
20	Europa	1	265	Hapag Lloyd cruising	60	Silver Moon	4	2267	Silversea S.A.M.
21	Europa 2	2	978	Hapag Lloyd cruising	61	Silver Ray	6	4191	Silversea S.A.M.
22	Evrma	4	1121	Haviera Yacht ISC	62	Silver Spirit	2	1156	Silversea S.A.M.
23	Explora I	5	2382	Explora Journeys	63	Silver Whisper	5	1834	Silversea S.A.M.
24	Explorer of the seas	5	18125	RCCL	64	Star Clipper	4	606	Star Clippers
25	Golden Horizon	1	28	Brodosplit	65	Stella Maris	5	161	Makaus D00
26	Island Princess	5	10736	Princess cruise line	66	Tirena	1	0	Bogomir Vukovic

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

27	Karaka	1	2	Klik Holidays doo	67	Variety Voyager	2	98	Variety Cruises
28	La Belle de L'Adriatique	17	2536	Croisimer	68	Vasco Da Gama	1	1102	Mystic Cruises S.A.
29	Lady Eleganza	1	34	Eleganza cruising doo	69	Viking Jupiter	6	5488	Viking Ocean Cruises
30	L'Austral	11	2354	Ponant	70	Viking Mars	2	1845	Viking Ocean Cruises
31	Le Bougainville	5	802	Ponant	71	Viking Saturn	3	2771	Viking Ocean Cruises
32	Le Ponant	11	242	Ponant	72	Viking Sea	9	8230	Viking Ocean Cruises
33	Marella Explorer	13	24912	Marella Cruises	73	Viking Sky	1	919	Viking Ocean Cruises
34	Marella Explorer 2	21	37083	Marella Cruises	74	Viking Star	4	3630	Viking Ocean Cruises
35	Marina	3	3608	Oceania Cruises	75	Viking Venus	1	908	Viking Ocean Cruises
36	Mein Schiff 6	21	56845	TUI	76	Voyager of the Seas	3	11276	RCCL
37	Monet	8	368	Dream one shipping	77	Wind Spirit	3	397	Windstar cruises
38	MSC Armonia	31	67987	MSC Cruises	78	Wind Surf	10	3090	Windstar cruises
39	MSC Lirica	30	65559	MSC Cruises	79	World Traveller	6	869	Mystic Cruises S.A.
40	Nieuw Statendam	1	2619	Holland America Line	UKUPNO		314	421264	

Od ukupno ostvarenih dolazaka najveći broj ostvarili su MSC Lirica (30), MSC Armonia (31), Marella Explorer 2 (21), Mein Schiff 6 (21), Norwegian Pearl (18), AIDAblu (15), kao i brodovi Athena (19), Arethusia (11).

U Tabeli 24. Dat je prikaz ostvarenih dolazaka brodova po agentima. Najveći procenat agentura ostvarila je agencija "Allegra" (45,59%), zatim "Boka Adriatic" (30,88 %), Adriamar (13,87 %), Jadroagent (3,78 %), BCM (5,88%)

Tabela 24. Procenat ostvarenih dolazaka po agentima

	Agenti	broj dolazaka brodova	%	broj putnika	%	BRT	%	LOA	%	Prihod	%
1	Adriamar	66	13,87	17.745	3,03	820.942	3,49	7.199,40	7,19	206.333	4,11
2	Allegra	217	45,59	348.951	59,51	13.586.809	57,74	53.692,70	53,64	2.823.390	56,19
3	BCM	28	5,88	25.531	4,35	1.355.646	5,76	6.371,80	6,37	251.741	5,01
4	Boka Adriatic	147	30,88	191.554	32,67	7.630.545	32,43	30.976,06	30,94	1.704.715	33,92
5	Jadroagent	18	3,78	2.622	0,45	138.507	0,59	1.863,50	1,86	38.867	0,77
	Σ	476	100	586.403	100	23.532.449	100	100.103,46	100	5.025.048	100,00

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finasijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finasijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

Tabela 25. Sumarni pregled pokazatelja

POKAZATELJI	2022	2023	2024
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,56	1,65	1,56
Ekonomičnost redovnog poslovanja	1,57	1,76	1,61
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,37	3,67	3,03
Koeficijent trenutne likvidnosti	1,87	2,87	2,03
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,36	3,67	3,02
Koeficijent finasijske stabilnosti	0,87	0,71	0,78
Pokrivenost troškova kamatama	95,10	52,30	77,11
Neto profitna marža (A)	0,36	0,42	0,32
Neto profitna marža (B)	0,32	0,40	0,31
Participacija troškova kamate u ukupnim rashodima	0,58%	1,26%	0,74%
Participacija troškova kamate u ukupnim prihodima	0,37%	0,76%	0,48%
Koeficijent zaduženosti	0,38	0,34	0,49
Koeficijent finasijskog leveridža	0,67	0,53	1,01
Faktor zaduženosti	0,95	1,52	2,11
EBIT	1.536.807 €	2.123.809 €	2.301.483 €
EBITDA	2.142.874 €	2.510.256 €	3.136.325 €
Stopa prinosa na kapital (ROE)	0,26	0,27	0,23
Stopa prinosa na sredstva (ROA)	0,15	0,17	0,11
Obrt potraživanja	13,68	7,11	4,71
Dani vezivanja potraživanja	26,69	51,37	77,50
Obrt zaliha	0,90	40,00	18,96
Obrt vezivanja zaliha	405,61	9,12	19,25

Ekonomski ciljevi i zadaci su dio ukupnih ciljeva i zadataka preduzeća. Efikasnost poslovanja preduzeća je upravo proporcionalna ostvarenim rezultatima. Veći rezultati podrazumijevaju i veću efikasnost pod uslovom da su ulaganja za te rezultate ostala ista ili nisu povećana u većem obimu od obima rezultata.

Zbog nemogućnosti sintetičkog, zbirnog izraza efikasnosti poslovanja teorija i praksa ekonomije preduzeća afirmišu određene ekonomske principe poslovanja preduzeća. Najznačajniji principi su: produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

Ekonomičnost predstavlja jedan od širih instrumenata kontrole ekonomske uspješnosti poslovanja preduzeća, jer ona održava odnos preduzeća prema ukupnim troškovima. Ekonomičnost predstavlja ekonomski princip poslovanja preduzeća koji obezbjeđuje maksimalan proizvodni rezultat uz minimalno trošenje elemenata proizvodnje.

Smisao kontrole putem ekonomičnosti jeste identifikovanje mjesta u preduzeću u kojima se dolazi do povećanih troškova, nesprovođenja propisanih principa poslovanja, kao i neefikasnosti poslovanja. Ostvarenje većih rezultata uz smanjeno trošenje elemenata, postiže se kvalitetnijim poslovanjem preduzeća, jer povećanje ekonomičnosti u širem smislu označava povećanje bogatstva društva.

2.2. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

Skupština akcionara je najviši organ Društva. Svoju funkciju ostvaruje na redovnim i vanrednim skupštinama. U izvještajnoj 2024. godini su zakazane i održane dvije Skupština akcionara. Vanredna skupština akcionara održana je dana 19.05.2024. godine. Redovna Skupština akcionara održana je 21.06.2024. godine

Odbor direktora je u 2024.godini održao ukupno 17 sjednica i to : 9 sjednica u periodu od 01.01.2024. godine do 21.06.2024. godine i 8 sjednica u periodu od 26.06.2024. godine do 31.12.2024. godine.

U periodu od 01.01.2024. godine do 21.06.2024. godine Odbor direktora je radio u sastavu:

1. Ljiljana Popović Moškov, predsjednica (na tu funkciju izabrana Odlukom broj 0202-2507 od 24.07.2023. godine)
2. Desanka Ilić, članica,
3. Mano Rebronja, član,
4. Mirko Janjušević, član,
5. Radomir Rudanović, član.

U periodu od 26.06.2024. godine do 31.12.2024. godine Odbor direktora je radio u sastavu:

1. Đorđe Radanović, predsjednik (na tu funkciju izabran Odlukom broj 0202-1421 od 26.06.2024. godine).
2. Mano Rebronja, član,
3. Ljiljana Popović Moškov, članica,
4. Bojan Stanković, član,
5. Radomir Rudanović, član.

Revizorski Odbor, shodno ovlašćenjima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji, prati postupak finansijskog izvještavanja, prati djelotvornost interne kontrole društva i interne revizije, prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza, prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društva za reviziju koji obavljaju reviziju, daje preporuke Skupštini društva o izboru ovlašćenog revizora ili revizorskog društva, raspravlja o planovima i godišnjem izvještaju unutrašnje kontrole, kao i o drugim pitanjima koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju. Revizorski odbor ima tri člana od kojih je najmanje jedan stručnjak iz oblasti računovodstva i revizije.

Revizorski odbor je u periodu od 01.01.2022. godine do 24.05.2022. godine radio u sastavu: Ljubica Pavićević, predsjednica i članice Milena Vujović i Antonia Orlando, a od dana 24.05.2022. godine do 31.12.2024. godine u sastavu: Nada Vučković, predsjednica i članice Dragana Latković i Milena Vujović.

Revizorski odbor je održao jednu sjednicu 29.05.2024. godine na kojoj je dao preporuku Skupštini akcionara „Luka Kotor” AD Kotor da za nezavisnog revizora za 2024. Godinu izabere privereno društvo „REVIKO” DOO iz Podgorice.

Odlukom Odbora direktora broj 0202-937 od 15.05.2021. godine ukinuta je isplata naknada za članove Revizorskog odbora, dok je za predsjednicu Revizorskog odbora utvrđena naknada u iznosu od 100,00 eura mjesečno.

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

3.1. Objelodanjivanja informacija o:

- Zaštiti životne sredine

Preduzeće „Luka Kotor“ A.D. Kotor vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016, 073/19 od 27.12.2019) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 75 od 23.11.2018). Svijesni činjenice značaja životne sredine za Kotor i čitavu Boku, uprava Luke Kotor zaštitu životne sredine tretira sa najvećim prioritetom i već dugi niz godina radi na procesu unapređenja zaštite životne sredine u prostoru koji ona kontroliše i upravlja.

U skladu sa članom 9 Zakona o životnoj sredini, obavljamo sledeće aktivnosti na obezbijedenju zaštite životne sredine:

- Održivo korišćenje prirodnih resursa, dobara i energije;
- Uvođenje energetski efikasnijih tehnologija i korišćenje obnovljivih prirodnih resursa;
- Upotreba proizvoda, procesa, tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu;
- Preduzimanje mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu;
- Kontrola aktivnosti i rada postrojenja koja mogu predstavljati rizik ili prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- Druge mjere u skladu sa zakonom.

Luka Kotor je do sada racionalno koristila prirodne resurse koji su joj na raspolaganju i preduzimala sve mjere za primjenu propisa i zakonskih regulativa koje se odnose na zaštitu životne sredine. U svom dosadasnjem radu Luka Kotor je uspostavila ISPS Code za luke. Pored ovog koda bezbjednosti, u poslovnoj dokumentaciji Luke Kotor involvirane su brojne direktive EU, kao što su Direktiva 2010/65/EU Evropskog parlamenta i Vijeća o formalnostima za brodove koji pristižu i/ili polaze iz luka, Direktiva EU 2000/59/EC o pristanišnim prijemnim objektima za brodski otpad i ostatke tereta, koji su usklađeni sa MARPOL

konvencijom, Direktiva 2002/84/EC, Direktiva o izmjenama i dopunama Direktive o pomorskoj sigurnosti i sprečavanju zagađenja sa brodova, Direktiva 2005/65/EC o poboljšanju sigurnosti luka, Uredba (EZ) br.725/2004 Evropskog parlamenta o unapređenju sigurnosti broda i lučkih objekata.

MARPOL konvencija se stalno mijenja i dopunjuje, novosti koje se u tekstu unose, gotovo svake godine, automatski stupaju na snagu godinu dana nakon odluke IMO-a, osim ako im se izričito ne usprotivi trećina država koje posjeduju barem polovinu svjetske tonaže. Osim osnovnog teksta ova konvencija sadrži šest priloga i to:

Prilog I. - Pravila o sprječavanju zagađenja naftom.

Prilog II. - Pravila za kontrolu zagađenja tekućim materijama koje se prevoze tankerima.

Prilog III. - Pravila o sprječavanju zagađenja štetnim materijama u pakovanom obliku.

Prilog IV. - Pravila o sprječavanju zagađenja fekalijama s brodova.

Prilog V. - Pravila o sprječavanju zagađenja otpacima s brodova.

Prilog VI. - Pravila o sprječavanju zagađenja s brodova indirektno vazduhom, emisijom sumpor i kiseonik oksida.

Sva gore navedena poglavlja MARPOL konvencije stalno se prate i implementiraju njihove izmjene u poslovnim procedurama "Luke Kotor" A.D.

Kompanija uspješno implementira sistem kvaliteta menadžmenta prema zahtjevima ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015, resertifikaciju je izvršila sertifikaciona kuća Bureau Veritas u oktobru 2022. godine te je validnost sertifikata produžena uz obavezan godišnji pregled. Nadzorna posjeta resertifikacije sistema menadžmenta kompanije prema zahtjevima novog standarda je potvrđena i validna od 5 novembra 2022. godine. Nakon ove sertifikacione nadzorne podsjetke, sertifikati Luke su produženi na period od još 3 godine, uz obavezan godišnji pregled.

U funkciji zaštite i čišćenja akvatorijuma „Luka Kotor“ A.D. posjeduje sledeća plovila: Pilotski čamac tipa Navar 795 (102-KT). U cilju zaštite akvatorijuma „Luka Kotor“ A.D. posjeduje plutajuću branu (250 m).

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

- Upravljanje otpadom (predaja ovlašćenim operaterima, reciklaža/uništavanje)

Shodno važećim procedurama ISO 9001:2015 služba kvaliteta vrši sljedeće operativne aktivnosti:

- a) Redovno obavještavanje nadležnih organa Crne Gore - Agenciju za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore:
 - Godišnji izvještaj o otpadu (0301-234 od 19.02.2025g.),
 - Proslijeđivanje potrebnih informacija u vezi istraživanja o otpadu koje radi agencija za zaštitu prirode i životne sredine.
- a) Saglasnost na Plan upravljanja otpadom, (Broj: 012/23-09-318/1 Bar, 23.02.2023.) od Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, Odeljenje zaštite mora od zagađenja sa plovniha objekata.
- Opasni i neopasni otpad (Saglasnost dobijena za 20 različitih vrsta otpada);
- d) Ugovori o poslovnoj tehničkoj saradnji sa:
 - 1. "Komunalno Kotor" doo - „Ugovor o pružanju usluga odvoza i deponovanja otpada“ (br: 0302- 2586/1 od 15.12.2021.g)
- d) Utvrđivanja i ispunjavanja zahtjeva korisnika usluga i povećanje njihovog zadovoljstva,
- e) Utvrđivanje i preispitivanje značajnih aspekata životne sredine, povezanih sa prethodnim tekućim i planiranim aktivnostima, uzimajući u obzir odgovarajuće kriterijume zaštite životne sredine, zakonske propise i druge zahtjeve, interese zaposlenih i ostalih zainteresovanih strana .
- Upravljanje vodom (potrošnja) i upravljanje energijom (kontrola emisije gasova)

Investicionim radovima na sanaciji hidrantske mreže Luke Kotor realizovanim krajem 2011. godine izvedeno je saniranje cjelokupne mreže. Postojeća mreža je sanirana i u funkcionalnom stanju i priključena je na glavni cjevovod prečnika Ø3“ i

ona se koristi u lučkom dijelu. Priključak od Ø2“ koristi se u marinskom dijelu snabdijevanja jahti.

Energetski kanali i elektro instalacije su u funkcionalnom stanju i redovnoj upotrebi. Za poboljšanje napajanja električnom energijom plovnih objekata u marinskom dijelu Luke Kotor instaliran je energetski kabal dužine 210 m sledećih tehničkih karakteristika: (i) instalirana snaga 1KV; (ii) 3 fazni provodnik; (iii) linijski napon 400V.

Emisije gasova:

- Mjesečni izvještaji na mjernoj stanici Kotor za 2024 god. - Izvještaji kvaliteta vazduha (0301-216 od 18.02.2025.god.);

Učinak zaštite životne sredine ISO 14001:2015

Mjerljivi rezultati upravljanja zaštitom životne sredine (9.1.2 - 14001 2015)
Praćenje, mjerenje analiza i vrednovanje (9.1. - ISO 14001 2015)

1) Informacija o stanju životne sredine

- a) **Lko 41 - Izvještaji o stanju životne sredine:**
 - (0301-165 od 26.01.2024.god.)
 - b) **Lko 42 - Izvještaji o akcidentima;**
 - (0301-1922 od 28.08.2024.god.)
 - c) **Izvještaj o ispitivanju vode za piće uzorkovane iz česme u luci Kotor (Mikrobiološko ispitivanje);**
 - (0301-233 od 19.02.2025.god.);
 - d) **Lko 125 – Mjesečna evidencija otpada (za svaku vrstu otpada)**
 - (0301-231 od 19.02.2025.god.)
 - e) **Lko 139 - Ukupna evidencija otpada sa brodova za 2024 god.**
 - (0301-448 od 24.03.2025.god.)
 - f) **Praćenje sanitarnog kvaliteta morske vode JP Morsko dobro.**
Mjerno mjesto Žuta plaža, Kotor (0301-232 od 19.02.2025.god.)
- Industrijska bezbjednost (zaštita od požara)

U cilju obezbjeđenja što većeg stepena protivpožarne zaštite u samoj Luci Kotor, svim korisnicima lučkih usluga ili onima koji se nađu na teritoriji i akvatorijumu Luke Kotor su u obavezi da poštuju preventivne mjere koje su ustanovljene od strane uprave luke, shodno proceduri LKO32-Izdanje 1/13 ISO sistema kvaliteta a to su:

1. U skladu sa zakonom vršiti regularnu kontrolu protivpožarne opreme i uređaja;
2. Brod koji se snabdijeva pogonskim gorivom u luci danju mora vioriti crvenu zastavu na najistaknutijem mjestu, a noću upaliti crveno svijetlo vidljivo sa svih strana i držati zatvorene sve palubne otvore tokom čitave operacije. Posada, sredstva za gašenje požara i SOPEP oprema moraju biti u stanju pripravnosti. Prije početka snabdijevanja pogonskim gorivom, zapovijednik broda je dužan da o tome obavještava Lučku Kapetaniju i službu bezbjednosti Luke Kotor;
3. Obavezna upotreba plutajuće brane za vrijeme prekrcaja goriva i potpisivanje bezbjedonosne ček liste (Safely check list);
4. Obavezna upotreba požarnog kamiona za protivpožarnu zaštitu za vrijeme prekrcaja goriva.

Strogo je zabranjeno :

1. Upotrebljavati otvoreni plamen na teritoriji Luke Kotor, kao unutar plovila koja borave u luci, osim uz saglasnost šefa službe bezbjednosti u luci, koji može odrediti i odgovarajuće mjere predostrožnosti;
2. Upotrebljavati protivpožarne uređaje, posebno one koje spajaju sa drugim sistemima i uređajima, ukoliko nisu u skladu sa međunarodnim standardima;
3. Upotreba protivpožarih uređaja za bilo koju drugu svrhu, osim za onu za koju su namjenjena;
4. Upotreba oli spill disperzanata bez odobrenja Lučkih Vlasti;
5. Skidati ili rasklapati bilo koji uređaj ili dio protivpožarnog sistema u luci ili na plovilima, a da se ne obezbejdi zamjena i njegovo funkcionisanje;

6. Upotrebljavati bilo koje uređaje za zavarivanje, grijanje, kuvanje i slično koji nisu dio opreme plovila bez saglasnosti šefa službe bezbjednosti, koji može odrediti odgovarajuće mjere predostrožnosti;

7. Vršiti manipulaciju, odnosno ukrcaj/iskrcaj bilo kojeg tereta klasifikovanog kao “opasan teret” u skladu sa IMDG Cod-om;

8. Krcati/iskrcavati ili pretakati gorivo ili bilo koju zapaljivu materiju, osim na mjestima koja su za to predviđena i uz prisustvo dežurnog radnika službe sigurnosti.

U slučaju opažaja požara ili potencijalne bezbejdonosne opasnosti, treba odmah obavjestiti dežurnog radnika službe bezbjednosti.

U skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu, ukoliko smatramo da određeni projekat ili poslovna aktivnost može ili će imati uticaj na životnu sredinu, tražićemo saglasnosti nadležnog organa na elaborat o procjeni uticaja ili odluke da nije potrebna procjena uticaja na životnu sredinu.

Kao nosilac projekta podnijeli bi zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene uticaja nadležnom organu.

Uz zahtjev, kao nosilac projekta podnijeli bi:

- 1) Opis lokacije;
- 2) Opis projekta;
- 3) Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu;
- 4) Popunjen upitnik o uticaju projekta na životnu sredinu.

Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu bi sadržao, u skladu sa članom 15 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, sledeće elemente:

- 1) Opšte informacije;
- 2) Opis lokacije;
- 3) Opis projekta;

- 4) Opis razmatranih alternativa;
- 5) Opis segmenata životne sredine;
- 6) Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu;
- 7) Opis mjera predviđenih u cilju sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu;
- 8) Rezime informacija iz tačaka. 2 - 7;
- 9) Podatke o mogućim teškoćama u prikupljanju podataka i dokumentacije;
- 10) Popunjen upitnik za određivanje obima i sadržaja elaborata.

Kao društveno odgovorno preduzeće, sve aktivnosti planiramo i sprovodimo na način da:

- Prouzrokuju najmanju moguću promjenu u životnoj sredini, odnosno da predstavljaju najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- Smanjimo opterećenje prostora i potrošnje sirovina i energije u izgradnji, kao i u proizvodnji, distribuciji i upotrebi,
- Uključimo mogućnost reciklaže, spriječimo ili ograničimo uticaj na životnu sredinu na samom izvoru zagađenja;
- Kada nije sigurno kakve posljedice može prouzrokovati eventualni zahvat, sprovodimo sve raspoložive procedure za ocjenu očekivanih uticaja i odgovarajuće mjere, kako bi se izbjegle negativne posljedice po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

3.2. Društveno - korporativna odgovornost

Kao društveno odgovorna kompanija „Luka Kotor“ A.D. sprovodi i planira sledeće aktivnosti:

- a) Uspješna implementacija sistema kvalitetom menadžmenta prema zahtjevima ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015. Integrirani sistem se bazira na apliciranju IPA projekata i dobijanja sredstava iz evropskih fondova .

- b) Uspješno definisan model integracije kroz definisani pristup mjerenja performansi sistema zaštite životne okoline, sigurnosti i kvaliteta.
 - c) Definisane procedure i uputstva (veza zaštita životne okoline) koje sprovode rukovodioci službi Luke Kotor. Zadatak obučених rukovodioca službi se odnosi na posvećivanje identifikaciji, analizi i ocjenjivanju neuobičajenih i razumno predvidljivih vanrednih situacija i potencijalnih opasnosti/opasnih događaja ili izlaganja. Vanredne situacije detaljnije su regulisane u proceduri u Planu bezbjednosti Luke Kotor, a odnose se na pripravnost za reagovanje u vanrednim situacijama i odgovor na njih.
 - d) Tokom pandemije Covid-19 koja je obilježila cijelu 2020 godinu, u cilju obezbjeđivanja sigurnih i bezbjednih uslova za prijem kruzera sa posadom, izrađen je Plan prihvata i upravljanja lučkim područjem za smještaj stranih plovniх objekata i njihove posade za vrijeme trajanja pandemije kojim su propisane mjere i procedure koje se moraju sprovesti prilikom dolaska kruzera. Plan je odobren od strane resornog Ministarstva i usklađen sa internim procedurama, Planom bezbjednosti luke Kotor, kao i Planovima i pravilima višeg reda koje je propisalo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva.
 - e) Definisani su programi zaštite životne sredine. Uz definisane postupke određene su odgovorne osobe i opisani su izlazni elementi verifikacije odnosno kontrole procesa. Shodno tome Unija poslodavaca Crne Gore je (24.11.2017. godine) dala nagradu „LUKA KOTOR“ A.D. u kategoriji „briga za životnu sredinu“.
- Podrška projektima koji se bave zaštitom životne sredine

U skladu sa postojećim zakonskim propisima u Crnoj Gori, kompanija je bila nosilac sledećih elaborata/projekata:

- a) Poslovno tehnička saradnja sa Fakultetom za pomorstvo u Kotoru (0306-3499 od 14.11.2022. godine).
- b) Ministarstvo odbrane Crne Gore - Sporazum o poslovno-tehničkoj saradnji (0302-1018 od 15.04.2022.god.)
- c) Informacija o stanju životne sredine (Koncesioni akt za dodjelu koncesije).

- d) Apliciranje na projektima koji se bave zaštitom životne sredine
- e) Participiranje u projektu Med Cruise-a u sklopu programa „Energetska efikasnost i održivi razvoj“ sa akcentom na obnovljive energije, zeleno gorivo, vodonik , kao i usklađenost nacionalnih zakona sa evropskim direktivama vezanim za ekološka pitanja.

Da „Luka Kotor“ A.D. kao privredni subjekat posluje u skladu sa svojim procedurama IMS -a, govori nam činjenica da je na osnovu istraživanja i analize koje je sproveda, Svjetska organizacija Bussiness Initiative Directions (BID), Luka Kotor A.D. (15 septembra 2015. godine) odlikovana Zlatnom Medaljom za Kvalitet (International Star of Quality ISAQ).

Rezultati uspješnog upravljanja i razvoja poslovanja prepoznala je i međunarodna zajednica, tako da su i stigla i prestižna priznanja. „Luka Kotor“ A.D. je dobitnik posebnog priznanja za Doprinos razvoju preduzetništva u srednjoj i jugoistočnoj Evropi „Stvaratelji za stoljeća“. Odluku je donio međunarodni nezavisni Komitet koji broji dvanaest članova na osnovu bodova koji je svaki laureat dobio.

„Luka Kotor“ A.D. Kotor je godinama unazad bila prepoznata kao kompanija koja je pomagala, podsticala i davala nesebičnu podršku zdravstvu, prosvjeti, kulturi i sportu kroz odobravanje brojnih sponzorstva i donacija.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Na osnovu Ugovora o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor od 25.03.2019.god, Zaključka Vlade Crne Gore od 11.04.2024.god. i Odluke o prihvatanju Aneksa I Ugovora o prvenstvenoj koncesiji za privredno korišćenje trgovačke luke Kotor definisana je struktura investicionog ulaganja za period koncesije.

Aktivnostima i analizom investicionih potreba kao i postupcima kojima bi se pomenuti projekti realizovali neophodno je pristupiti korekciji strukture investicionog ulaganja. Shodno članu 9 Aneksa I u djelu 4. Plan izgradnje infrastrukture i suprastrukture. 4.1. “Koncesionar može jednino uz izričitu i nedvosmislenu pisanu predhodnu saglasnost Koncedenta da izmjeni strukturu i/ili

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

obim investicije predviđene Investicionim planom, kroz Aneks ovog Ugovora potpisan od strane Koncedenta i Koncesionara.”. Citiranim članom za potrebe realizacije pomenutih projekata neophodno je pripremiti korekciju strukture ulaganja kao što je predstavljeno u tabeli u nastavku.

Struktura ulaganja	Godina investiranja	Kredit (€)	Sopstveno učešće (€)	Ukupno (€)	Izmjena (€)	Razlika Ukupno - Izmjena
I PRETHODNA ULAGANJA		0,00	2.735.303,89	2.735.303,89	2.735.303,89	0,00
1.1. Zemljište		0,00	38.115,84	38.115,84	38.115,84	0,00
1.2. Građevinski objekat		0,00	1.948.236,18	1.948.236,18	1.948.236,18	0,00
1.3. Oprema		0,00	735.342,33	735.342,33	735.342,33	0,00
1.3.1. Pomorska oprema		0,00	470.581,15	470.581,15	470.581,15	0,00
1.3.2. Informatička oprema i uređaji		0,00	73.229,88	73.229,88	73.229,88	0,00
1.3.3. Kancelarijska oprema		0,00	86.510,63	86.510,63	86.510,63	0,00
1.3.4. Ostala oprema		0,00	105.020,67	105.020,67	105.020,67	0,00
1.4. Softveri		0,00	13.609,54	13.609,54	13.609,54	0,00
II NOVA ULAGANJA		2.150.000,00	2.928.440,00	5.078.440,00	5.078.440,00	0,00
2.1. Ulaganje u izradu projektne dokumentacije		0,00	172.000,00	172.000,00	88.898,08	83.101,92
2.1.1. Usluge tehničkog projektovanja pilona za privez kruzera cijelom dužinom (eng. <i>pilon dolphin</i>)	2023	0,00	55.000,00	55.000,00	54.339,08	660,92
2.1.2. Izrada projekta parternog uređenja operativnog platoa luke (pristupna saobraćajnica, glavni ulaz sa kontrolnim punktom, parking zona, pješački koridor)	2024	0,00	40.000,00	40.000,00	9.559,00	30.441,00
2.1.3. Izrada projekta priveznih bova u marinskom dijelu	2024	0,00	15.000,00	15.000,00	0,00	15.000,00
2.1.4. Izrada projekta čišćenja i dubljenja morskog dna	2024	0,00	25.000,00	25.000,00	0,00	25.000,00
2.1.5. Izrada projekta tretmana sivih i crnih voda	2026	0,00	25.000,00	25.000,00	25.000,00	0,00
2.1.6. Izrada tehničke dokumentacije za IT u marinskom dijelu	2023	0,00	12.000,00	12.000,00	0,00	12.000,00
2.2. Ulaganje u osnovna sredstva		2.150.000,00	2.206.440,00	4.356.440,00	4.439.541,92	-83.101,92

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

2.2.1. Nabavka i ugradnja pontona u marinskom dijelu - II faza	2023	1.000.000,00	200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	0,00
2.2.2. Izgradnja pilona za privez kruzera cijelom dužinom (eng. <i>pilon dolphin</i>)	2025 - 2026	400.000,00	400.000,00	800.000,00	2.300.000,00	-1.500.000,00
2.2.3. Nabavka i ugradnja sistema priveznih bova (eng. <i>mooring buoys</i>)	2028	750.000,00	750.000,00	1.500.000,00	0,00	1.500.000,00
2.2.4. Nabavka i ugradnja trafoa 2.5 mW za potrebe marinskog dijela	2023	0,00	110.000,00	110.000,00	0,00	110.000,00
2.2.5. Nabavka tender čamaca -I faza	2025	0,00	300.000,00	300.000,00	903.101,92	-603.101,92
2.2.6. Nabavka tender čamaca - II faza	2026	0,00	210.000,00	210.000,00	0,00	210.000,00
2.2.7. Nabavka i ugradnja priveznih bova u marinskom dijelu	2028	0,00	200.000,00	200.000,00	0,00	200.000,00
2.2.8. Nabavka IT opreme za marinski dio	2023	0,00	36.440,00	36.440,00	36.440,00	0,00
2.3. Ulaganja u unapređenje stanja sistema		0,00	550.000,00	550.000,00	550.000,00	0,00
2.3.1. Parterno uređenje platoa - I faza	2025 - 2026	0,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	0,00
2.3.2. Parterno uređenje platoa - II faza	2026 - 2028	0,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00	0,00
2.3.3. Čišćenje i dubljenje morskog dna - I faza	2028	0,00	150.000,00	150.000,00	150.000,00	0,00
UKUPNO (I + II)		2.150.000,00	5.663.743,89	7.813.743,89	7.813.743,89	0,00

Predmetna Tabela je dopunjena sa novom kolonom "Izmjena (€)" zbog potrebe preraspodjele sredstva za projekat nabavke tender čamaca, i radova na izgradnji pilon "Dolphin", na sljedeći način:

- Tačka 2.1.1. Usluge tehničkog projektovanja pilona za privez kruzera cijelom dužinom (eng. *pilon dolphin*) procjenjena vrijednost je 55.000,00 €, a ugovorena 54.339,08 €, razlika u iznosu od 660,92 € je prenešena na tačku 2.2.5. Nabavka tender čamaca -I faza.
- Tačka 2.1.2. Izrada projekta parternog uređenja operativnog platoa luke (pristupna saobraćajnica, glavni ulaz sa kontrolnim punktom, parking zona, pješački koridor) za čiju realizaciju je planirano 40.000,00 €, ugovorena je za iznos od 9.559,00 €, razlika u iznosu od 30.441,00 € preraspodjeljena je na tačku 2.2.5. Nabavka tender čamaca -I faza.

- Tačka 2.1.3. Izrada projekta priveznih bova u marinskom dijelu –iznos od 15.000,00 € je preraspodjeljen u cjelokupnom iznosu iz razloga što navedena stavka neće biti realizivana te samim time nije potrebna izrada projektne dokumentacije.(stavka 2.2.5.).
- Iznos sa tačke 2.1.6. Izrada tehničke dokumentacije za IT u marinskom dijelu u cijelokupnom iznosu s obzirom da je u potpunosti odrađena od strane zaposlenih "Luka Kotor"AD Kotor preraspodjeljena je na tačku 2.2.5. Nabavka tender čamaca -I faza.
- Tačka 2.2.2. Izgradnja piona za privez kruzera cijelom dužinom -iznos od 2.300.000,00 € je zbir planiranih ulaganja 800.000,00€ i pridružene stavke 2.2.3. Nabavka i ugradnja sistema priveznih bova 1.500.000,00 €, inače investicije od koje se moralo odustati zbog ukidanja sidrišta 1 (Plagenti), odnosno mjesta na kome je planirana instalacija.
- Tačka 2.2.5 Nabavka tender čamaca I faza – je formirana zbirom: 300.000,00 € (planiranog iznosa), tačke 2.1.1. Usluge tehničkog projektovanja piona za privez kruzera cijelom dužinom (eng. pylon dolphin) u iznosu od 660,92 €, što predstavlja razliku između planiranih i ugovorenih sredstava, tačke 2.1.2. Izrada projekta parternog uređenja operativnog platoa luke (pristupna saobraćajnica, glavni ulaz sa kontrolnim punktom, parking zona, pješački koridor) u iznosu od 30.441,00 €, što predstavlja razliku između planiranih i ugovorenih sredstava, tačke 2.1.3. Izrada projekta priveznih bova u marinskom dijelu sa planiranim iznosom od 15.000,00€, tačke 2.1.4. Izrada projekta čišćenja i dubljenja morskog dna u iznosu od 25.000,00 €, tačke 2.1.6. Izrada tehničke dokumentacije za IT u marinskom dijelu sa iznosom od 12.000,00 €, tačke 2.2.4. Nabavka i ugradnja trafoa 2.5 mW za potrebe marinskog dijela u iznosu od 110.000,00 €, tačke 2.2.6. Nabavka tender čamaca-II faza u iznosu od 210.000,00 € i stavke 2.2.7 Nabavka i ugradnja sistema priveznih bova u marinskom dijelu u iznosu od 200.000,00 €, kao i zbira vrijednosti iz predhodno navedenih tački te sada iznosi 903.101,92 €.

U skladu sa navedenom strukturom, a zbog potreba pokretanja postupaka izrade projektne dokumentacije za predmetna ulaganja tokom 2023 shodno ZJN, pokrenut je postupak nabavke najpovoljnijeg ponuđača za nabavku usluga izrade idejnog rješenja i glavnog projekta "Dolphin" piona. Nakon sprovedenog postupka dana 04.06.2024.god. potpisan je ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem "INSTITUT ZA GRAĐEVINARSTVO" DOO Podgorica. U skladu sa sadržajem dinamike o izradi

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

glavnog projekta, projektant je u toku septembra 2024 godine dostavio nacrt predmjera i predračuna glavnog projekta na iznos od 2.551.358,78 €.

REKAPITULACIJA / RECAPITULATION - GLAVNA TRASA / MAIN ALIGNMENT					
1	PRETHODNI I PRIPREMNI RADOVI / PRECEDING AND PREPARATORY WORKS				7.000,00
2	ZEMljANI RADOVI / EARTH WORKS				271.800,00
3	BETONSKI RADOVI / CONCRETE WORKS				994.222,12
4	ARMIRAČKI RADOVI / REINFORCING WORKS				668.500,00
5	ČELIČNI RADOVI / STEEL WORKS				66.631,19
6	IZOLATERSKI RADOVI / ISOLATING WORKS				0,00
7	ZAVRŠNI RADOVI / FINAL WORKS				0,00
	NEPREDVIĐENI RADOVI 5% / UNPREDICTED WORKS 5%				100.407,67
					2.108.560,97
	PDV / VAT (21%):				442.797,80
					2.551.358,78

S obzirom da pomenuti projekat u svom funkcionalnom smislu porazumjeva i angažovanja glavne operativne obale luke Kotor, posebno u djelu potreba instaliranja adekvatnih odbojnika koji zajedno sa pilon "Dolphinom" predstavlja integralnu cjelinu, pristupilo se izradi idejnog rješenja adaptacije parterne površine operativne obale (potez pristaništa do kapije i ulaska u terminal). Shodno odobrenom idejnom rješenju projektanta "ENFORMA" DOO Kotor upućen je zahtijev JP Morsko dobro (19.09.2024.god.) kojim se traži upis u Plan privremenih objekata svih elemenata pomenutog idejnog rješenja (toalet modul, nadstrešnica, adekvatan prostor za Službu unutrašnje zaštite). U skladu sa informacijom iz JP Morskog dobra, Plan privremenih objekata je upućen Vladi CG na odobrenje. Nakon usvajanja predmetnog plana očekujemo da projektant dostavi Glavni projekat.

Aktivnosti usluge iznajmljivanja plovila sa posadom (tender plovila) kao koncesione djelatnosti, a definisane potrebom nabavke tender plovila, analizom dosadašnjih aktivnosti u pružanju usluga nametnula se potreba povećanja kapaciteta plovila angažovanih na izvršenju predmetnih usluga na dnevnom nivou. Za tu potrebu odrađena je analiza tržišta novih i polovnih plovila koja gravitiraju jadransko-jonskom basenu (Hrvatska, Grčka, Srbija i Crna Gora). Razmatrajući ponude koje su bile predmet ekonomske evaluacije i nakon jasno definisanih prednosti u ekonomskom djelu, kao najprihvatljivije, istaklo se plovilo katamaranskog trupa, kapaciteta 100 putnika, izraženih maritimnih performansi za kotorski zaliv.

4.1. Plan bezbjednosti

U periodu januar-decembar 2024. godine Luku Kotor je posjetilo 476 kruzera sa ukupno 586 403 putnika kao i 1.010 jahti sa 3.469 putnika. Potpisana je Deklaracija o bezbjednosti sa ukupno 57 kruzera koji posjećuju našu luku. U datom periodu prilikom izlaska i ulaska u MPGP Luka Kotor nije zabilježen nijedan incident ili prekršaj, tako da možemo konstatovati da je što se tiče reda, bezbjednosti i sigurnosti plovila i putnika u datom periodu sve proteklo na jednom zavidno nivou.

Unverzitet „Adriatik“ Bar -Fakultet za pomorstvo i turizam Bar je izradio novu Procjenu bezbjednosne zaštite „Luka Kotor“ AD Kotor. Procjenu smo Poslali na odobrenje Ministarstvu pomorstva Crne Gore 09.12.2024god. zavedeno pod brojem 0308-3431/2.

U datom periodu Luka Kotor je potpisala Ugovor o reviziji Plana Obavezno šticeenih objekata. Čeka se saglasnost MUP-a.

Planirane aktivnosti za 2025. godinu

U 2025. godinu očekuje se dolazak oko 526 brodova sa nešto više od 580.000 putnika.

Imajući u vidu i sledeće činjenice:

- Uveli smo stražarske patrole u Marini i Parku (kada imamo slobodnog zaštitara)
- Ispunjenje neophodnih tačaka iz Revizije plana obavezno šticeenih objekata
- Povećava se broj kruzera- samim tim povećava se i bezbjednosna i sigurnosna prijetnja
- Povećava se broj putnika- samim tim povećava se i bezbjednosna i sigurnosna prijetnja

POTREBNO je sledeće:

- Neophodno je zadržati i unaprijediti stepen bezbjednosti i sigurnosti kao u 2023 i 2024 godini.
- Povećati broj izvršilaca za sezonu sa trenutno 9 na 12 zaštitara imovine i lica. U II kvartalu povećati broj za 2, a treći kvartal dočekati sa još tri. U I i II smjeni bi

radili po dva zaštitara na kapiji i dva zaštitara bi vršili patroliranje i eventualno bila pripomoć ljudima na kapiji

- Proširiti pješačku kapiju za ulazak i izlazak iz MPGP Luka Kotor, kako bi se napravila dva koridora (prilikom izlaska lica sa broda koristiti kompletan za izlazak, dok u kasnijim časovima kada dolazi do povratka putnika sa broda, napraviti dva koridora s tim da je izlazak uži nego ulazak)
- Nabaviti Znakove upozorenja i obavještenja - 50Kom.
- Nabaviti novi alarm za uzbunjivanje na stražarskoj kućici
- Nabavka uniforme sa jaknama za zaštitare (nove i stare) .

4.2. Informacija o postupcima i primjeni plana zaštite i spašavanja od požara u Luci Kotor

Luka Kotor je shodno Planu zaštite i spašavanja od požara, ažurirala timove za gašenje i evakuaciju od požara sa imenima i licima odgovornim za pomenuti postupak. Preduzeće raspolaže sa spoljnom i unutrašnjom hidrantskom mrežom na nacin da dovoljno zaštititi od požara sve prostore za čiju je zaštitu namijenjena.

Takodje, raspolaže sa ručnim i pokretnim aparatima oznake „S“ i „CO2“ predviđenih za gašenje početnih požara, u zavisnosti od klase požara. I na kraju ručni i optički javljači požara koji su izvedeni u hodnicima, stepenistima i kancelarijama, a povezani su sa PP centralom koja putem alarma signalizuje nastanak požara. U dogovoru smo sa MMK Kontrol iz Bara da izvrše provjeru i daju atest za pomenutu centralu. Ispitivanje hidranata i vatrogasnih aparata izvršeno je u Luci Kotor od strane službe zaštite i spašavanja 12.12.2023.g i ovaj atest je vazeci sledećih 6 mjeseci. U tom periodu smo na njihovu sugestiju, a zbog nemogućnosti produženja atesta nabavili 5 novih mobilnih S-50 aparata za gašenje sa prahom.

Kad je u pitanju marinski dio Luke i novoizgradjeni pontoni, uradjen je elaborat PPZ zaštite koji pokriva pontone i valobran, i takav je predat MUP-u na saglasnost, i očekujemo pozitivnu potvrdu na pomenuti dokument.

Takodje, shodno zakonu o zaštiti i spašavanju Crne Gore (sl 15/2016), u obavezi smo jednom godišnje da obavimo PP vježbu sa kojom bi zaposlene, a posebno imenovane timove upoznali sa teorijskim i praktičnim mjerama i opasnostima od požara, kao i sredstvima za njihovo gašenje. Prisustvom na vježbama zaposleni stiču pravo na

dobijanje uvjerenja neophodnog za obavljanje svoje djelatnosti. Pomenutu vježbu planiramo krajem februara ili početkom marta mjeseca.

Služba zaštite i spašavanja posjeduje specijalno vozilo za gašenje požara na većim visinama dobijeno iz donacije koje je potrebno dodatno servisirati, i u tome im finansijski pomoći, kako bi bilo funkcionalno i neophodno u slučaju bilo kakvog incidenta. Ovo vozilo sa ispruženom granom i visinom mlaza vode može gasiti kruzere i na visini preko 30 m.

Ovdje treba napomenuti da zaposleni moraju da znaju način upotrebe vatrogasnih sredstava, posebno zaposleni u unutrašnjoj službi zaštite i marinskog dijela Luke Kotor. Posebno je bitno reagovati na vrijeme, obavijestiti službu zaštite i spašavanja Kotor, koja po proceduri u Luku Kotor dolazi za nepunih 4 minuta od momenta javljanja.

Tabela 26. Projekcija bilansa uspjeha

PROJEKCIJA BILANSA USPJEHA				
r/b	Struktura	I	II	III
A	Ukupni prihodi	6.553.300	6.880.965	7.012.031
B	Ukupni rashodi	4.354.426	4.572.147,30	4.659.235,82
1	Poslovni rashodi	4.324.426	4.540.647,30	4.627.135,82
1.1.	Materijalni i nematerijalni troškovi	1.303.140	1.368.297,00	1.394.359,80
1.2.	Amortizacija	1.100.000	1.155.000,00	1.177.000,00
1.3.	Bruto zarade	1.921.286	2.017.350,30	2.055.776,02
2	Rashodi finansiranja (kamata)	30.000	31.500,00	32.100,00
C	Bruto dobit	2.198.874	2.308.817,70	2.352.795,18
D	Porez na dobit	281.831	298.322,66	304.919,28
E	Akumulacija / neto dobit	1.917.043	2.010.495,05	2.047.875,90

5. ANALIZA BONITETA

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Tri modela koji su danas najšire korišćeni su sledeći:

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

- Altmanov Z-score
- BEX Index
- Zmijewski model

Altmanov Z-score

Jedan od najčešće korišćenih modela jest Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća. Postoje 3 raspona vrijednosti koje preduzeće svrstavaju u:

- **Pred bankrotom** score < 1,81
- **Rizično** 1,81 < Z-score < 2,99
- **Uspješno** Z-score > 2,99

Tabela 27. Z-score

<u>Z-SCORE</u>				
R. br.	Pozicija	2022	2023	2024
1	Ukupna sredstva	9,181,170.00	11,472,958.00	17,102,646.00
2	Tekuća imovina	2,716,666.00	4,558,983.00	5,567,825.00
3	Stalna imovina	6,464,504.00	6,869,124.00	11,501,183.00
4	Obrtni kapital (2-3)	-3,747,838.00	-2,310,141.00	-5,933,358.00
5	X1 (4/1)	-0.41	-0.20	-0.35
6	Zadržani (neraspoređeni) dobitak	3,130,086.00	2,179,038.00	3,171,967.00
7	X2 (6/1)	0.34	0.19	0.19
8	Zarada prije odbitka kamata i poreza na dobitak	1,547,090.00	1,983,140.00	2,237,459.00
9	X3 (8/1)	0.17	0.17	0.13
10	Kapital	5,233,768.00	7,221,005.00	8,290,989.00
11	Obaveze	3,520,698.00	3,860,059.00	8,398,262.00
12	X4 (10/11)	1.49	1.87	0.99
13	Prihodi od prodaje	3,812,510.00	4,673,956.00	5,884,289.00
14	X5 (13/1)	0.42	0.41	0.34
Z-SCORE		1.85	2.12	1.21
Z > 2,99	Stabilno i uspješno poslovanje			
1,81 < Z < 2,99	Postoje problemi u poslovanju			
Z < 1,81	Loše poslovanje			

Grafik 1. Z-score

BEX Index

BEX (Business Excellence indeks) sintetički i analitički oslikava sadašnji i djelimično budući poslovni bonitet svakog privrednog društva. Model je prevashodno izrađen za procjenu boniteta privrednih društava na tržištu kapitala u Hrvatskoj, ali je njegova primjena moguća na svim sličnim tržištima, posebno u regionu. Postoji 5 raspona vrijednosti sa sledećim tumačenjima:

- **Odlično poslovanje** $BEX > 4$
- **Veoma dobro poslovanje** $2 < BEX < 4$
- **Dobro poslovanje** $1 < BEX < 2$
- **Potrebno poboljšanje** $0 < BEX < 1$
- **Loše poslovanje** $BEX < 0$

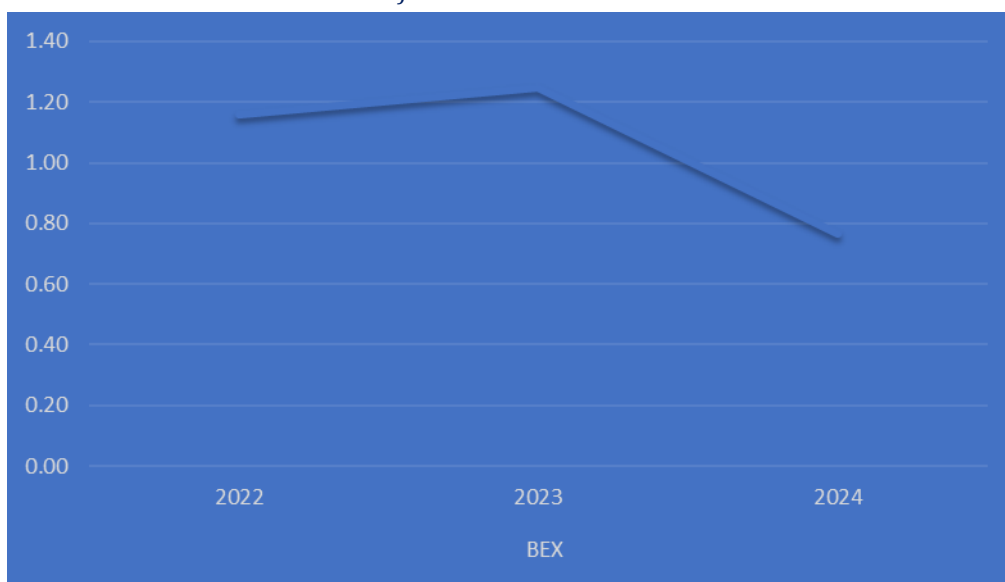
KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Tabela 28. BEX index

<i>BEX - Business Excellence Model</i>				
<i>Redni broj</i>	<i>Pozicija</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
1	EBIT	1,563,807.00 €	2,123,809.00 €	2,301,197.00 €
2	Ukupna aktiva	9,181,170.00 €	11,472,958.00 €	17,102,646.00 €
3	X1 (1/2)	0.17	0.19	0.13
4	Neto profit nakon oporezivanja	1,531,230.00 €	1,945,253.00 €	2,208,021.00 €
5	Ukupan kapital	5,233,768.00 €	7,221,005.00 €	8,290,989.00 €
6	X2 (4/5)	0.29	0.27	0.27
7	Obrtna sredstva	2,716,666.00 €	4,558,983.00 €	5,567,825.00 €
8	Ukupna aktiva	9,181,170.00 €	11,472,958.00 €	17,102,646.00 €
9	X3 (7/8)	0.30	0.40	0.33
10	Neto rezultat	1,366,423.00 €	1,985,123.00 €	1,905,147.00 €
11	Amortizacija	590,207.00 €	361,469.00 €	805,690.00 €
12	Ukupne obaveze	3,520,698.00 €	3,860,059.00 €	8,398,262.00 €
13	X4 (5*(10+11)/12)	2.78	3.04	1.61
	BEX	1.16	1.25	0.77

BEX > 4	Odlično poslovanje
2 < BEX < 4	Veoma dobro poslovanje
1 < BEX < 2	Dobro poslovanje
0 < BEX < 1	Potrebno poboljšanje
BEX < 0	Loše poslovanje

Grafik 2. BEX index

Zmijewski model

Zmijewski model koristi ratio analizu koja mjeri performanse, finansijski leveridž i likvidnost privrednog društva kako bi se napravio predikcioni model. Krajnja ocjena ukazuje na vjerovatnoću bankrota: što je veći rezultat to je vjerovatnoća bankrota veća. Postoje samo 2 moguća rezultata finansijske pozicije:

- **Dobra** $P < 0,5$
- **Loša** $P > 0,5$

Tabela 29. Zmijewski – Score

<u>Zmijewski-Score</u>				
<i>Redni broj</i>	<i>Pozicija</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
1	<i>Neto dobit</i>	1,366,423.00 €	1,985,123.00 €	1,905,147.00 €
2	<i>Ukupna aktiva</i>	9,181,170.00 €	11,472,958.00 €	17,102,646.00 €
3	<i>X1 (1/2)</i>	0.15	0.17	0.11
4	<i>Ukupne obaveze</i>	3,520,698.00 €	3,860,059.00 €	8,398,262.00 €
5	<i>Ukupna imovina</i>	9,181,170.00 €	11,472,958.00 €	17,102,646.00 €
6	<i>X2 (4/5)</i>	0.38	0.34	0.49
7	<i>Obrtna imovina</i>	2,716,666.00 €	4,558,983.00 €	5,567,825.00 €
8	<i>Kratkoročne obaveze</i>	1,148,058.00 €	1,241,021.00 €	1,839,301.00 €
9	<i>X3 (7/8)</i>	2.37	3.67	3.03
Zmijewski-Score		-2.77	-3.15	-1.99

$P < 0,5$	Dobro poslovanje
$P \geq 0,5$	Loše poslovanje

Grafik 4. Zmijewski – Score

6. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

6.1. Istraživanje i razvoj

- **Naučno-istraživačke, razvojne i tehnološke studije**

Na osnovu dugogodišnje saradnje sa Fakultetom za pomorstvo Kotor a u okviru formiranja ljetnje škole za obuku “Sustainable developement of yachting and cruise industry” predstavnice naše kompanije Božović Tena i Danilović Maja potreću godinu za redom bile su predavači na programu. Pored predavanja predstavnice naše kompanije ugostile su polaznike škole i u praktičnom dijelu predstavili operativni segment luke Kotor. Takođe, pored polaznika ljetnje škole sa fakulteta luku Kotor posjetili su djaci srednje mješovite škole iz Tuzi sa ciljem da se upoznaju sa procesima poslovanja našeg Društva.

U septembru mjesecu stigla je Studija održivosti turističke destinacije- Kotor koju je, zajedno sa Opštinom Kotor I CLIA-om finansirala “Luka Kotor” AD. Studiju je izradila GSTC (Global Sustainable Tourism Council), organizacija u okviru UN-a.

U okviru poslovno- tehničke saradnje potpisan je Ugovor sa Ministarstvom odbrane Crne Gore 15.04.2022.godine. Ugovor je potpisan na 5 godina.

U toku je realizacija projekta Danova NEXT, koji podrazumijeva proširenje aktivnosti I nabavku opreme za lica sa drugim vidom invaliditeta kao što je smanjena mobilnosti i oštećenje sluha. Planirani budžet za Luku Kotor u okviru projekta je 150 000e, od čega je učešće našeg društva 30 000 € kroz isplatu redovnih zarada I doprinosa a finansirana sredstva EU iznose 120 000 €.

U novembru mjesecu realizovan je projekat KIMC 2024 koji organizuje Pomorski fakultet iz Kotora a kao suorganizator “Luka Kotor” AD Kotor. Jedan od panela bio je organizovan od strane našeg društva na kome je analizirana I predstavljena GSTC studija.

6.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

• Profesionalni razvoj zaposlenih

Stepen zadovoljavanja korisnika najvećim dijelom je vezan uz ljudski faktor. Pored stručne osposobljenosti, zaposleni u pomorstvu moraju imati visok stepen motivisanosti za posao koji obavljaju, isto kao i neke karakteristike svoje osobnosti kao što su:

1. znanje i vještine,
2. profesionalno držanje u obavljanju posla,
3. pristojan izgled,
4. osjećaj za pomoć korisnicima i saradnicima u poslu,
5. fleksibilnost,
6. posebne sposobnosti.

U uslužnoj djelatnosti u oblasti nautičkog turizma i kruzinga je važno ulagati u podizanje kvaliteta objekata i opreme za pružaju usluge, kao i u edukaciju osoblja. Osnovni koncept koji će se primjenjivati u budućem poslovanju preduzeća „Luka Kotor“ A.D. baziraće se na nekoliko ključnih elemenata, koji suštinski predstavlja dio menadžerskih znanja, a to su: znanje, sposobnosti i vještine.

Vodeći se istim preduzeće „Luka Kotor“ A.D. je definisalo set znanja, sposobnosti i vještina, koje njihovi zaposleni moraju da dostignu za određeni vremenski period, kako bi mogli da obezbijede nivo usluge koji je zacrtan vizijom i misijom preduzeća.

a) Usavršavanje znanja

	<u>OPŠTA</u>	<u>MARKETING</u>	<u>FINANSIJSKA</u>	<u>OSTALA</u>
<u>Znanja</u>	- Marketing, -	- Nove strategije - Logistika,	- Finansije, - Računovodstvo,	-Pravo, -Fiskalni system,

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

	Tehnologija, - Informatika, - Pomorstvo, -Statistika.	- Merchadising, - CRM.	- Ekonomika, -Knjigovodstvo.	-ISO standard, i drugo, u skladu sa potrebom.
--	--	------------------------------	---------------------------------	---

b) Usavršavanje sposobnosti

<u>UPRAVLJAČKE</u>	<u>ORGANIZACIONE</u>	<u>UKOVODEĆE</u>	<u>LIDERSKE</u>
- Predviđanje, - Inicijativa, - Analiza, - Dijagnoza	- Timski rad, - Koordinacija	- Raspoređivanje posla, - Komandovanje	- Vizionarske, - Komuniciranje.

c) Usavršavanje vještina

<u>USLUŽNE</u>	<u>MENADŽERSKE</u>	<u>IZVRŠNE</u>
- Nove usluge u pomorskoj djelatnosti, - Nove usluge u luci, - Nove usluge u marini.	- Pregovaranje, - Govorništvo, - Poslovna kultura, - Diplomatske vještine.	- Rad na računar, - Prezentacija, - Pregovaranje, - Strani jezici, -Vođenje korespondencije.

Pohađanjem kurseva, seminara, kontinuiranih obuka i sl. potstiče se i unapređuje profesionalni razvoj zaposlenih i stvaraju mogućnosti profesionalnog napredovanja.

- **Inicijalna profesionalna edukacija**

Inicijalna profesionalna edukacija zaposlenih, najčešće se sprovodi kroz pripravničku obuku, u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje CG. Ista podrazumijeva upoznavanje sa poslovnim aktivnostima Društva, tokovima dokumentacije, načinu ophođenja sa klijentima, državnim organima i institucijama.

U izvještajnoj 2024. godini se sprovodila inicijalna profesionalna edukacija zaposlenih kroz program stručnog osposobljavanja u „Luka Kotor“ A.D. Kotor sa 1 pripravnikom.

- **Selekcija novozaposlenih**

Selekcija novozaposlenih se u društvu „Luka Kotor“ A.D. obavlja u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku provjere sposobnosti kandidata za vršenje poslova u „Luka Kotor“ A.D. Isti sadrži osnovne odredbe samog toka postupka, formiranja komisije i njenih članova, način i postupak provjere sposobnosti - testiranje, usmeni intervju i kriterijume za ocjenjivanje kandidata.

- **Saradnje sa obrazovnim institucijama**

„Luka Kotor“ A.D. Kotor baštini tradiciju saradnje sa Fakultetom za pomorstvo u Kotoru. Pored kontinuiranog obučavanja diplomaca sa ovog fakulteta i angažovanja istih kako kroz radno angažovanje, tako i kroz stručnu saradnju na raznim projekatima, Društvo je u toku izvještajne 2024. godine nastavilo ugovornu saradnju sa Fakultetom za pomorstvo. U julu mjesecu organizovana je treća po redu Ljetnja škola za obuku iz oblasti Održivog razvoja jahting i kruzing industrije gdje su predstavnice naše kompanije Božović Tena i Danilović Maja uzele učešće kao predavači. U novembru mjesecu Pomorski fakultet organizovao je KIMC 2024 na kome je „Luka Kotor“ AD bila suorganizator.

- **Stručno osposobljavanje**

Kako je dugogodišnja praksa da je u društvu „Luka Kotor“ A.D. prisutna kontinuirana profesionalna edukacija. Zaposleni nakon završavanja osnovnih studija i pripravničke prakse se dalje usavršavaju na matičnim ili drugim fakultetima i edukuju se na nivou specijalističkih i master studija, magistarskih radova i doktorskih radova i sertifikuju se iz oblasti računovodstva i revizije i drugih oblasti po potrebi na priznatim institutima. Iz navedenog se može zaključiti da

usavršavanjem zaposlenih se doprinosi poboljšanju kvaliteta rada Društva a samim tim utiče na ostvarivanje što boljeg rezultata poslovanja.

- **Obuke za zaposlene**

Obuke zaposlenih se vrše kako u Društvu, tako i u okviru organizovanih obuka van Društva. Shodno usvojenom godišnjem Planu obuke i procedurama Plana bezbjednosti IMS-a tokom godine se vrše redovne tromjesečne obuke, kao i godišnje opšte vježbe. Pored navedenog, a shodno zakonskim obavezama, angažuju se eksterne kuće koje vrše obuke iz raznih oblasti: ekologije, zaštite na radu, protivpožarne zaštite i dr.

Rukovodilac službe računovodstva i samostalni referent računovodstva aktivno pohađaju mjesečne seminare u organizaciji ISRCG, radi održavanja licence za profesionalno zvanje “Ovlašćeni računovođa”.

Eksterna obuka – *provjera znanja zaposlenih iz protivpožarne zaštite* sprovedena od strane Službe zaštite i spašavanja Kotor.

7. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Pravno lice u toku 2024. godine, nije otkupljivalo sopstvene akcije/udjele.

8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

HOV raspoložive za prodaju (390.000€) odnose se na investiciju Društva u državne obveznice Vlade Crne Gore sa rokom dospjeća 16.12.2027. godine po stopi prinosa od 6,342% i njihova tržišna vrijednost na dan 31.12.2024. godine iznosila je 372.146 €.

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

9.1. Uvod

Društva su u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima. Obaveza izvještavanja o izloženosti ovim rizicima propisana je Zakonom o računovodstvu ("Sl.list CG" br. 145/21 i 152/22). Izvještaj menadžmenta, prema članu 12 stav 3 ovog Zakona, treba da sadrži sledeće:

- informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika;
- informacije o izloženosti Društva rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;
- ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita.

Rizik je u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Sl.list CG" br. 75/18) definisan kao "mogućnost nastupanja događaja koji može negativno uticati na ostvarivanje postavljenih ciljeva subjekta". Rizik je i sve što predstavlja prijetnju da se strateški i operativni ciljevi neće ostvariti, sve što može da utiče na ugled privrednog društva, kao i događaji koji mogu dovesti do gubitka ili oštećenja imovine. Rizik je i neispunjavanje postavljenih poslovnih ciljeva i mora uključivati šanse i prijetnje okruženja koje potencijalno mogu doprinijeti rastu i razvoju preduzeća ili spriječiti njegov razvoj, a time ugroziti i sam opstanak.

Upravljanje rizicima je postupak identifikacije, procjene i praćenja događaja koji mogu negativno uticati na ostvarivanje utvrđenih poslovnih ciljeva privrednog društva i preduzimanje potrebnih mjera radi smanjenja rizika do nivoa razumne uvjerenosti da će ciljevi biti ostvareni. Upravljanje rizicima u okviru privrednog društva „Luka Kotor“ AD i Pomorsko-turističke agencije „Kotor-Mar“ d.o.o. predstavlja sveobuhvatan i integrisan pristup koji uključuje sve zaposlene i sve nivoe rukovođenja, kao i saradnju između svih organizacionih jedinica, a pokriva i obuhvata sve vrste rizika. Svrha korporativnog upravljanja rizicima je sagledati pojedinačne poslovne i finansijske rizike kojima su Društva izložena kako bi se na

najbolji način pripremila da iskoriste pružene prilike ili uklone slabosti ukoliko se pojave.

„Luka Kotor“ je akcionarsko društvo organizovano po jednodomnom modelu upravljanja sa Skupštinom akcionara, Odborom direktora, Revizorskim odborom i Izvršnim direktorom. Organizacionu strukturu čine tri sektora: Sektor razvoja, prodaje i marketinga, Sektor lučkih usluga i Sektor zaštite, obezbjeđenja i održavanja i dvije nezavisne službe: Služba računovodstva i Služba pravnih i opštih poslova.

Pomorsko-turistička agencija “Kotor-Mar” je društvo sa ograničenom odgovornošću i ima Odbor direktora i Izvršnog direktora. Osnivač upravlja Društvom preko Odbora direktora. Članovi Odbora direktora Društva su članovi odbora direktora Osnivača. Osnovna djelatnost Društva je djelatnost putničkih agencija, organizovanje izletničkih aranžmana u Bokokotorskom zalivu, kao i drugih djelatnosti predviđenih aktom o osnivanju Društva.

9.2. Sistem internih kontrola i IMS

“Luka Kotor” ima implementiran integrisani sistem menadžmenta (IMS) koji se realizuje kroz stalno poboljšanje kvaliteta usluga, zaštitu životne sredine u skladu sa zahtjevima standarda ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015. Resertifikaciju implementiranog sistema je u 2022. god. uradila međunarodna sertifikaciona kuća “Bureau Veritas” Ltd. i sertifikat je produžen do 2025. godine uz obavezan godišnji pregled.

Standard ISO 9001 je međunarodni standard koji sadrži zahtjeve za sistem upravljanja kvalitetom u organizaciji koji dovodi do ostvarenja poslovnih ciljeva u pogledu kvaliteta poslovanja i pružanja usluga. Svrha ovog standarda je povećanje efikasnosti organizacije kroz primjenu procesnog pristupa, na način da se uspostave veze između pojedinačnih procesa, sektora i njihove interakcije. Čine ga organizaciona struktura akcionarskog društva, odgovornost rukovodilaca, procesi i resursi potrebni za uspostavljanje sistema.

ISO 14001 definiše zahtjeve za upravljanje zaštitom životne sredine na način da se identifikuju i kontrolišu aktivnosti AD koje mogu uticati na životnu sredinu, poboljša odnos prema njoj i implementira sistemski pristup.

U Društvu je uspostavljen sistem internih kontrola kao dio korporativnog upravljanja i dokumentovan je kroz procedure koje zahtijeva IMS (Integrated Management System). U toku 2024. god. realizovane su sledeće aktivnosti:

- Služba za unutrašnju reviziju Opštine Kotor sprovela je reviziju zarada i naknada.
- Pripremljen je Izvještaj o upravljanju rizicima za 2023. god.
- U skladu sa čl. 18 Zakona o upravljanju i unutrašnjih kontrola u javnom sektoru pripremljen je Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2023. godinu br. 0302-589/1 od 27.03.2024. godine,
- Pripremljen je Plan za unapređenje upravljanja i kontrola za 2024. godinu.

Društva kontinuirano rade na poboljšanju upravljanja rizicima u cilju obezbjeđenja dodatnih garancija za postizanje strateških i operativnih ciljeva putem blagovremenog identifikovanja i spriječavanja rizika, definisanja efektivnih mjera i obezbjeđenja maksimalne efikasnosti mjera za upravljanje rizicima.

Prepoznati su sledeći rizici u poslovanju: kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, cjenovni rizik, rizik novčanog toka, operativni rizici, zakonodavni, reputacioni i drugi.

10. Informacije o izloženosti rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

Cijene lučkih usluga donosi Odbor direktora u skladu sa Statutom uz saglasnost Uprave pomorske sigurnosti i upravljanje lukama. U 2024. god. su bile dvije izmjene Odluke o tarifama lučkih naknada i drugih usluga, objavljene u Službenim listovima br. 21/24 od 12.03.2024. god. i 80/24 od 16.08.2024. godine. Odbor direktora Agencije donosi cjenovnik usluga koje ona pruža.

Kreditni rizik se javlja kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica, uključujući neizmirena potraživanja i preuzete obaveze.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrijednosti kojima se trguje, kao i obezbjeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućih iznosa kreditnih obaveza.

Upravljanje rizicima u privrednim društvima "Luci Kotor" AD i "Kotor Mar" d.o.o. je usmjereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje svedu na minimum.

10.1. Rizici cijena. Cjenovni rizik se posmatra kroz valutni, kamatni i tržišni rizik.

a) Valutni rizik se javlja kod ugovaranja kredita u stranoj valuti ili kredita sa tzv. valutnom klauzulom, gdje se iznos kredita veže uz vrijednost strane valute, ali se sva plaćanja vrše u domaćoj valuti.

"Luka Kotor" AD i agencija "Kotor Mar" nisu izložene valutnom riziku jer nisu u 2024. god. ulagale u finansijske instrumente u stranoj valuti.

b) Kamatni rizik je rizik da će u toku otplate kredita doći do promjene kamatnih stopa što direktno vodi do promjene iznosa rate kredita. Visina kamatnih stopa utiče na sve vrijednosti imovine, uključujući i akcije. Rast kamatnih stopa je nepovoljan kada preduzeće planira da se zaduži, odnosno pad kamatnih stopa ako planira da uloži višak novčanih sredstava.

Pozicije u Bilansu uspjeha (neto finansijski prihodi) kod oba Društva nisu značajnije izloženi uticaju promjene kamatnih stopa.

c) Tržišni rizik obuhvata rizik da će fer vrijednost budućih gotovinskih priliva po osnovu finansijskih instrumenta varirati zbog promjena tržišnih uslova poput kamatne stope i deviznih kurseva. Društvo je 23.04.2019. god. potpisalo ugovor o kastodi poslovima i uložilo 200.000 € u državne obveznice sa rokom dospelja od 5 godina sa ugovorenom kamatnom stopom od 3%. Istekom roka dospelja u 2024. god. Društvo je naplatilo uloženi iznos i trgovalo je hartijama od vrijednosti od 33.117,40 €, odnosno obveznicama. Društvo na dan 31.12.2024. god. raspolaže sa obveznicama vrijednosti 372.146,26 €. Ulaganje u obveznice je manje rizično od ulaganja u akcije, budući da se emitent obveznice obavezuje da će investitoru isplatiti glavicu i kamate i njihove cijene manje fluktuiraju u odnosu na cijene akcija.

Ulaganje u kapital drugih pravnih lica:

Naziv	Nominalna vrijednost u €	Fer vrijednost na 31.12.2024. god.	Ukupno na dan 31.12.2024.
-------	-----------------------------	--	---------------------------------

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Agencija "Kotor Mar"	1,00	/	1,00
"Montenegorshorex" d.o.o.	30,00	/	30,00

Na osnovu navedenog može se konstatovati da "Luka Kotor" AD nije izložena značajnije tržišnom riziku.

10.2. Kreditni rizici. Kreditni rizik predstavlja rizik da će jedna ugovorna strana izazvati finansijski gubitak drugoj strani, jer neće uspjeti da ispuni svoje obaveze. Kreditni rizik se odnosi na gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite kod banaka i na kreditnu izloženost korisnicima. Društvo je izloženo kreditnom riziku iz redovnog poslovanja (uglavnom potraživanja od kupaca) i ovim rizikom se upravlja na osnovu ustanovljenih politika, procedura i uspostavljenih kontrola. Neizmirena salda kupaca se redovno prate i preduzimaju se mjere naplate. Od ukupnog iznosa potraživanja od kupaca, na potraživanja od privrednog društva "Allegra Montenegro" iz Bara se odnosi 88,15 %. Izloženost Društva po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca iznosi 365 dana, i po tom osnovu je na ispravku potraživanja preko rashoda u bilansu uspjeha prenešeno 146.297,28 €.

Društvo nema odobrenih kredita članovima organa upravljanja.

Stambeni krediti na dan 31.12.2024. god ukupno iznose 54.787,30 € i odnose se na date kredite u 2014. i 2015. god. za 8 zaposlenih sa rokom vraćanja od 20 godina i kamatnom stopom od 2%. Jedan zaposleni je u cjelini izmirio obaveze po osnovu kredita. U 2024. godini nije bilo dodjele novih kredita.

Na osnovu prethodnog može se zaključiti da "Luka Kotor" AD adekvatno upravlja kreditnim rizicima.

10.3. Rizici likvidnosti. Rizik likvidnosti predstavlja rizik da pravna lica neće uspjeti da ispune svoje obaveze vezane za finansijske obaveze. Cilj oba privredna društva je da održe ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu prekoračenja na računima kao i kroz stalno praćenje predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Društva izmiruju svoje obaveze u roku koji nije duži do 60 dana i nemaju obaveze prema dobavljačima čiji je rok dospjeća duži od godinu dana.

<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	2021	2022	2023	2024
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	549.946,00	2.150.299,00	3.561.173,00	3.740.986,00
Kratkoročne obaveze	617.155,00	1.148.058,00	1.241.021,00	1.839.300,00

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Gotov. i gotovin. ekv./krat. obav.	0,89	1,82	2,87	2,03
---	-------------	-------------	-------------	-------------

<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	2021	2022	2023	2024
Angažovana obrtna sredstva	851.397,00	2.716.666,00	4.558.984,00	5.567.826,00
Kratkoročne obaveze	617.155,00	1.148.058,00	1.241.021,00	1.839.300,00
Angažovana OBS/krat.obaveze	1,38	2,36	3,67	3,03

<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	2021	2022	2023	2024
Kratk. potraž. plasmani i gotovina	648.398,00	2.714.294,00	4.556.936,00	5.559.911,00
Kratkoročne obaveze	617.155,00	1.148.058,00	1.241.021,00	1.839.300,00
Kratk.potraž./krat.obaveze	1,05	2,36	3,67	3,02

Pokazatelji likvidnosti u odnosu na 2023. god. su u manjem padu, jer je u odnosu na prethodnu godinu veći iznos potraživanja od kupaca, posebno od "Allegra Montenegro" d.o.o. iz Bara. Koeficijenti trenutne i ubrzane likvidnosti su veći od 1 i iznose 2,03 odnosno 3,02 i pokazuju da su oba Društva sposobna da izmiruje dospjele obaveze. Koeficijent tekuće likvidnosti je 3,03 što pokazuje da su minimizirani rizici da se određeni dio tekućih sredstava neće realizovati na vrijeme ili da se neće moći naplatiti sva potraživanja u punom iznosu. Koeficijenti ubrzane i tekuće likvidnosti su približni jer se za potrebe izračunavanja koeficijenta ubrzane likvidnosti obrtna sredstva umanjuju za zalihe, odnosno u ovom slučaju za date avanse koji iznose 7.915,00€.

10.4. Rizici novčanog toka. Cilj upravljanja rizikom novčanog toka je identifikovanje ključnih područja primjene analize novčanih tokova i načina unapređenja upotrebne vrijednosti informacija o novčanim tokovima. Analiza ima za cilj da ukaže na značaj primjene cash flow informacija u procesu poslovanja Društva, ali i prilikom donošenja investicionih i finansijskih odluka, posebno iz perspektive kreditora. Analiza novčanih tokova se naziva i procjena solventnosti kao sposobnosti preduzeća da dugoročno pokriva sve svoje dospjele obaveze plaćanja u rokovima njihovog dospijea.

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

Analiza novčanih tokova se sprovodi preko sledećih pokazatelja:

a) Odnos neto novčanog toka i neto dobitka, koji pokazuje koliko je preduzeće sposobno da generiše novčane tokove na svaki euro neto dobitka.

	2021	2022	2023	2024
Neto novčani tok iz posl.aktivnosti	- 821.735,00	1.600.353,00	1.760.840,00	1.118.078,00
Neto dobitak	- 996.989,00	1.366.423,00	1.985.123,00	1.905.147,00
Odnos neto novčanog toka iz posl.aktivn. i neto dobitka	- 0,82	1,17	0,89	0,59

Društva su ostvarila dobit u poslovanju što je dovelo do ostvarivanja pozitivnog novčanog toka, na 1 € neto dobiti ostvareno je 0,59 € novčanog toka. U odnosu na 2023. god. gdje je ostvareno 0,89 €, u ovoj godini je niži iznos, jer su veća potraživanja od kupaca u odnosu na prethodnu godinu.

b) Učešće neto novčanog toka u prihodima od prodaje pokazuje sposobnost preduzeća da aktivnostima od prodaje generiše novčane tokove

	2021	2022	2023	2024
Neto novčani tok iz posl. aktivnosti	- 821.735,0 0	1.600.353, 00	1.760.840,0 0	1.118.078, 00
Neto prihodi od prodaje	480.989,0 0	4.103,160, 00	4.673.956,0 0	5.884.289, 00
Učešće neto nov. toka u prihod. od prodaje	-1,71	0,42	0,38	0,19

Sposobnost aktivnosti prodaje da generiše novčane tokove je na nižem nivou u odnosu na prethodnu godinu i pokazuje da je na 1 € prihoda ostvareno 0,19 € neto novčanog toka.

c) Odnos neto novčanog toka i ukupnih sredstava preduzeća je pokazatelj sposobnosti imovine da generiše gotovinu

	2021	2022	2023	2024
Neto novčani tok iz	-821.737,00	1.600.353,00	1.760.840,00	1.118.078,00

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

posl. aktivnosti				
Prosječna ukupna sredstva	8.204.805,00	8.536.166,00	10.327.064,00	14.287.802,00
Odnos neto novčanog toka i sredstava preduzeća	-0,10	0,19	0,17	0,08

U odnosu na 2021. god. kada su Društva na 1 € gubila 0,10 € novčanog toka u 2024. god. je ostvaren pozitivan novčani tok, i ako je nešto niža vrijednost neto novčanog toka iz poslovne aktivnosti u odnosu na ukupnu imovinu oba Društva, odnosno na 1 € vrijednosti imovine ostvaruje se 0,08 € novčanog toka.

Na osnovu analize koeficijenata rizika novčanih tokova za 2024. god. i njihovo upoređivanje sa prethodnim godinama može se zaključiti da postoji sigurnost upravljanja rizikom novčanog toka i njegovog uticaja na bilansne pozicije, jer su oba Društva poslovala pozitivno u odnosu na prethodnu godinu. Nešto niži koeficijenti su rezultat povećanja potraživanja od jednog kupca.

10.5. Operativni rizici

Identifikacija rizika je sprovedena i na nivou oba Društva kao cjeline i na nivou organizacionih jedinica uzimajući u obzir:

- utvrđene ciljeve (strateške, godišnje i operativne),
- zakonitost poslovanja
- ekonomično, efektivno i efikasno korišćenje sredstava,
- pouzdano i blagovremeno izvještavanje i
- zaštitu imovine, obaveze i druge resurse u slučaju neodgovornog upravljanja, neopravdanog trošenja i korišćenja, kao i nepravilnosti i prevara.

Procjena rizika je sprovedena uzimajući u obzir uticaj neželjenog događaja na Društvo i vjerovatnoću nastanka neželjenog događaja. Uticaj je procjena posljedica u slučaju nastanka određenog rizičnog događaja. To može biti i neka vrsta štete ili izgubljene prilike i opisana je na sledeći način:

Ocjena	Uticaj	Opis
5	Veoma značajan	U slučaju pojave rizika skoro je nevjerovatno da će se ciljevi ostvariti (postoji 1- 29% šanse da će se ciljevi ostvariti)
4	Velik	U slučaju pojave rizika, aktivnosti su značajno narušene, a malo je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će se

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

		ciljevi ostvariti je 30-49%)
3	Srednji	U slučaju rizika otežano je obavljanje aktivnosti subjekta, a ciljevi se samo donekle mogu ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 50-69%)
2	Mali	U slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smetnjama/kašnjenjem, ali vjerovatno će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 70-89%)
1	Zanemarljiv	U slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smetnjama/ kašnjenjem, ali vjerovatno će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 90-100%)

Vjerovatnoća je procjena mogućnosti nastanka određenog događaja (uključujući i razmatranje učestalosti sa kojom do tog ishoda može da dođe). Mjerenja vjerovatnoće rizika rangira se na sljedeći način:

Ocjena	Vjerovatnoća	Opis
5	Gotovo sigurno	Šanse da će se rizik dogoditi su 90-100%
4	Vjerovatno	Šanse da će se rizik dogoditi su 70-89%
3	Umjereno	Šanse da će se rizik dogoditi su 50-69%
2	Rijetko	Šanse da se rizik neće dogoditi su 30-49%
1	Sasvim rijetko	Šanse da se rizik neće pojaviti su 1 - 29%

Rangiranje rizika je potrebno kako bi se utvrdili prioriteti, odnosno najznačajniji rizici kojima treba upravljati. Rangiranje rizika je rezultat množenja ocjena uticaja i vjerovatnoće nastanka identifikovanog rizika u skladu sa matricom:

UTICAJ	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5	
	VJEROVATNOĆA					

Rezultati iz matrice rizika ukazuju na oblasti koje se smatraju visokim, srednjim ili malim rizikom i predstavljaju osnovu za određivanje prioriteta. Rangiranje rizika je

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

osnova za određivanje prioriteta i prikazuje izloženost akcionarskog društva rizicima.

Interval	Rang rizika	Opis rizika sa primjerima
15-25	Visok	- Prekid svih osnovnih programa/usluga - Gubitak imovine velike vrijednosti - Ozbiljne štete za životnu sredinu - Značajan gubitak povjerenja javnosti - Pritisak javnosti za smjenu rukovodstva
6-12	Srednji	- Prekid nekih osnovnih programa/usluga - Gubitak imovine - Štetne posljedice na životnu sredinu - Djelimičan gubitak povjerenja javnosti - Negativan stav javnosti u medijima
1-5	Nizak	- Kašnjenja u manjim projektima/uslugama - Gubitak imovine (manje vrijednosti) - Privremene štetne posljedice na životnu sredinu - Smanjenje nivoa povjerenja javnosti - Djelimično negativan stav javnosti u medijima

Uspostavljeno je dokumentovanje rizika kroz registar rizika, određivanje vrste rizika, vjerovatnoće nastanka i procjene uticaja, ažuriranje registra, uvođenje sistema izvještavanja i imenovanje odgovornih osoba za praćenje rizika.

“Luka Kotor” AD je uspostavila Registar rizika br. 0302-377/1 od 14.02.2022. godine. U toku 2024. godine nije bilo izmjena u definisanim rizicima. Služba za unutrašnju reviziju Opštine Kotor dala je preporuku i Akcionim planom je definisana realizacije iste do 30.06.2025. godine da se rizicima upravlja u kontinuitetu, što podrazumjeva ažuriranje postojećeg registra. U 2025. godini ažiriraće se registar rizika i prilagoditi novoj organizacionoj strukturi.

Upravljanje rizicima je u nadležnosti rukovodstva Društva. Kontinuirano se radi na kreiranju i unaprijeđenju registra rizika koji će u velikoj mjeri pomoći u smanjenju neizvjesnosti poslovanja. Svi nadležni rukovodioci službi dužni su da prijave identifikovani rizik u skladu sa internom propisanom formom registra rizika koja se evidentira u Excell tabeli.

Kompanija	Broj aktivnih	Rang rizika
-----------	---------------	-------------

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

	rizika	Visok	Srednji	Nizak
“Luka Kotor” AD	35	4	10	21
“Kotor Mar” d.o.o.	3	0	2	1
Ukupno:	38	4	12	22

11. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizikom i neizvjesnostima poslovanja

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Procjenjuju se planovi budućih novčnih tokova, preduzimaju se mjere za naplatu potraživanja, prate se redovne i potencijalne obaveze i obezbjeđuju sredstva za tekuću likvidnost. Sa posebnom pažnjom se raspolaže sa finansijskim sredstvima i imovinom Društva, kako se ne bi ugrozila likvidnost i dovelo u pitanje ispunjenje zadatih ciljeva. Oba Društva su u 2023. god. poslovala pozitivno i ostvarila ukupnu dobit od 1.905.147,00 €. U 2024. godini Društva nisu koristila instrumente zaštite u vidu hedžinga.

(Napomena: Dio izvještaja koji obuhvata poglavlja 9, 10 i 11 pripremila je mr Brankica Mosurović)

Napomena:

Sastavni dio ovog Izvještaja čini Izvještaj o rizicima koji obuhvata sledeća poglavlja:

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

“LUKA KOTOR” A.D. KOTOR

Prilozi

Tabele:

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024

1. Tabela 1. Istorijski prikaz poslovanja AD „Luka Kotor“
2. Tabela 2. Vlasnička struktura „Luka Kotor“ A.D.
3. Tabela 3. Bilans stanja 2022-2024 „Luka Kotor“ A.D.
4. Tabela 4. Bilans uspjeha 2022-2024 „Luka Kotor“ A.D.
5. Tabela 5 - Ekonomičnost ukupnog poslovanja
6. Tabela 6. – Ekonomičnost redovnog poslovanja
7. Tabela 7. – Koeficijent trenutne likvidnosti
8. Tabela 8. – Koeficijent tekuće likvidnosti
9. Tabela 9. Koeficijent ubrzane likvidnosti
10. Tabela 10. Koeficijent finansijske stabilnosti
11. Tabela 11. Koeficijent zaduženosti
12. Tabela 12. Koeficijent finansijskog leveridža
13. Tabela 13. Faktor zaduženosti
14. Tabela 14. EBIT
15. Tabela 15. EBTDA
16. Tabela 16. Stopa prinosa na sredstva
17. Tabela 17. Stopa prinosa na kapital
18. Tabela 18. Obrt potraživanja
19. Tabela 19. Dani vezivanja potraživanja
20. Tabela 20. Obrt zaliha
21. Tabela 21. Dani vezivanja zaliha
22. Tabela 22. Rekapitalcija brodova i putika u periodu od 01.01-31.12.2024. godine
23. Tabela 23. Broj ostvarenih dolazaka brodova
24. Tabela 24. Procenat ostvarenih dolazaka po agentima
25. Tabela 25. Sumarni pregled pokazatelja
26. Tabela 26. Projekcija Bilansa uspjeha
27. Tabela 27. Z – Score
28. Tabela 28. BEX-INDEX
29. Tabela 39. Zmijevski – Score

Grafikoni:

1. Grafikon 1. Z-score
2. Grafikon 2. BEX index
3. Grafikon 3. Zmijewski score

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA 2024